

Kansainvälisyys osana liikunnanohjaajakoulutusta (Amk)

Jani Kuntonen

Opinnätetyö

Vierumäen yksikkö

Liikunnan ja vapaa-ajan koulutusohjelma

Syksy 2012

<p>Tekijä tai tekijät Jani Kunttonen</p>	<p>Ryhmätunnus tai aloitusvuosi LOT 08</p>
<p>Raportin nimi Kansainvälisyys osana liikunnanohjaajakoulutusta (Amk)</p>	<p>Sivu- ja liitesivumäärä 47+4</p>
<p>Opettajat tai ohjaajat Mairit Pellinen & Sanna Vuorio</p>	
<p>Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia Haaga-Helia ammattikorkeakoulun Vierumäen yksikön liikunnanohjaajakoulutuksen tarjoamia kansainvälisiä valmiuksia opiskelijoille. Tutkimuksessa selvitettiin opiskelijoiden kokemuksia oppilaitoksen tarjoamista kansainvälisistä mahdollisuuksista. Lisäksi pyrittiin kartoittamaan heidän saamiaan kokemuksia liittyen kansainvälisiin valmiuksiin. Tutkimuksen tuloksien avulla pyritään kehittämään kansainvälistä osuutta Haaga-Helian liikunnanohjaajakoulutuksessa (Amk).</p> <p>Tutkimus toteutettiin Webropol 2.0 ohjelman kautta sähköisenä kyselynä toukokuussa 2012. Tutkimuksen kohderyhmänä toimi kolmannen (3.) ja neljännen (4.) vuoden liikunnanohjaajaopiskelijat. Kyselyyn vastasi 26 opiskelijaa, joista naisia oli 19 ja miehiä 7. Vastausprosentiksi muodostui 30,2%. Tutkimuksen kysely oli kvantitatiivinen. Lisäksi käytettiin kvalitatiivista haastattelua tuloksien vertailemiseksi. Kyselytutkimuksen tuloksia tarkasteltiin Excel-taulukkolaskentaohjelmalla keskiarvoina ja –hajontoina, ristiintaulukoimalla ja keskiarvojen eroja vertailevalla t-testillä.</p> <p>Tutkimuksen merkittävin löydös oli sekä miesten, että naisten tyytyväisyys kieliopintoihin, sekä niiden hyödyllisyys. Varsin yksimielisiä oltiin siitä, että kulttuureihin liittyviä valmiuksia ei saada riittävästi opiskeluiden aikana. Opiskelijat kaipasivat myös enemmän kansainvälisiä luennoitsijoita ja kansainvälistä opetusta koulutukseen. 73% kyselyyn vastanneista toivoi tulevaisuuden sisältävän kansainvälisiä työtehtäviä.</p> <p>Yhteenvedona voidaan todeta, että liikunnanohjaajaopiskelijat ovat suurelta osin tyytyväisiä koulutuksen tarjoamiin kansainvälistymismahdollisuuksiin ja –palveluihin. Markkinoinnin lisäämiseen kansainvälisyydestä tulisi kiinnittää huomiota, jotta tietoisuus lisääntyisi opiskelijoiden keskuudessa. Kansainväliset ja kulttuureihin liittyvät valmiudet ovat haaste, mutta myös mahdollisuus nykypäivänä. Työelämän kansainvälistyessä onkin tärkeätä keskittyä kehittämään kansainvälisten ja monikulttuuristen työskentelyvalmiuksien tarjoamista.</p>	
<p>Asiasanat Kansainvälisyys, liikunnanohjaaja (Amk), ammattikorkeakoulu, liikunta-ala</p>	

Degree Programme in Sports and Leisure Management

<p>Authors Jani Kuntonen</p>	<p>Group or year of entry LOT 08</p>
<p>The title of thesis Internationality as Part of the Bachelor Degree Programme for Sports and Leisure education</p>	<p>Number of page and appendices 47+4</p>
<p>Supervisor(s) Mairit Pellinen & Sanna Vuorio</p>	
<p>The main purpose of this study was to research what type of international skills the Sports and Leisure Degree Programme provides the students with at Haaga-Helia University of Applied Sciences. The study deals with the opportunities of international experience offered by the university. The goal was also to examine experiences students have about the international skills. The study will be utilized in developing the international aspect at the Haaga-Helia Bachelor Degree Programme for Sports and Leisure studies.</p> <p>The study was implemented using Webropol 2.0 programme. The satisfaction survey questionnaire was sent on May 2012. The target group included the third and the fourth year students of Haaga-Helia University of Applied Sciences in Degree Programme for Sports and Leisure. There were 26 students who answered to the satisfaction survey. 19 of them were women and 7 were men. The response rate was 30.2%.</p> <p>In addition to the quantitative survey the study also used qualitative interviews to compare the results. The results were examined by the use of Excel programme as mean values and averages, by crosstabling and comparing the differences of the figures by use of t-test.</p> <p>The most significant discovery was satisfaction in the language studies. The students were quite unanimous that skills related to cultures do not get sufficient attention during the studies. The students also wanted more international lecturers in the education. 73% of the students hoped that the future would include international tasks.</p> <p>To summarise the results of the study, the students of the Bachelor Degree Programme for Sports and Leisure are mainly pleased with the international education the school provides. Wider marketing activities of internationalism would increase of internationality among students. The internationalization of labour means that it is important to focus on developing and providing international and multi-cultural working skills.</p>	
<p>Key words internationality, liikunnanohjaaja (Amk), University of Applied Sciences, sports industry</p>	

Sisällys

1	JOHDANTO	1
2	KANSAINVÄLISYYS	2
2.1	MONIKULTTUURISUUS JA GLOBALISAATIO	2
2.2	KANSAINVÄLISYYS SUOMESSA.....	3
2.3	KANSAINVÄLISYYSKASVATUS	4
2.4	TYÖVOIMAN KANSAINVÄLISTYMINEN	5
3	KANSAINVÄLISYYS LIKUNNASSA JA URHEILUSSA	7
3.1	TASA-ARVO JA SUVAITSEVAISUUS OSANA LIIKKUMISTA	7
3.2	REILU PELI	8
3.3	KANSAINVÄLINEN URHEILUN KENTTÄ.....	9
4	KANSAINVÄLISYYS LIKUNNANOHJAAJAKOULUTUKSESSA (AMK)	11
4.1	KANSAINVÄLINEN TOIMINTA HAAGA-HELIASSA	12
4.2	KANSAINVÄLISTYMISMAHDOLLISUUDET	13
4.2.1	<i>Opiskelijavaihto</i>	14
4.2.2	<i>Kansainvälinen työharjoittelu</i>	15
4.2.3	<i>Kansainvälisyysviikko</i>	15
4.2.4	<i>EUDAPA – ohjelma</i>	15
4.3	KANSAINVÄLINEN TOIMINTA LUKUINA VUONNA 2011	16
5	TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA TUTKIMUSONGELMAT	18
6	MENETELMÄT	19
6.1	KOHDERYHMÄ	20
6.2	KYSELY.....	20
6.3	HAASTATTELU	21
6.4	TUTKIMUSAINEISTON KÄSITTELY JA ANALYSOINTI	22
7	TULOKSET	23
7.1	OPISKELUAIKA.....	24
7.2	TULEVAISUUS.....	29
7.3	KEHITYSIDEOITA KANSAINVÄLISEEN TOIMINTAAN.....	30
7.4	HAASTATTELUN TULOKSET	32
8	POHDINTA	34
9	KEHITYSIDEOITA KANSAINVÄLISEEN TOIMINTAAN	40

LÄHTEET	43
LIITTEET.....	48
LIITE 1. KYSELYLOMAKE.....	48
LIITE 2. HAASTATTELULOMAKE.....	51

1 Johdanto

Pääministeri Jyrki Katainen totesi 12.4.2012 Hjallicksen kanssa- televisio-ohjelmassa, että olemme nykypäivänä riippuvaisia kansainvälisyydestä. (Katainen 2012). Media syöttää meille uutisia ulkomailta päivittäin ja rajat ylittävä kanssakäyminen on lisännyt kaupankäyntiä, jota ilman nykyinen Suomi olisi täysin erilainen paikka. Matkailu on tehty meille helpoksi ja vaivattomaksi. Turismin myötä kadut ovat täyttyneet vieraista kulttuureista, ja kulttuurien välinen kanssakäyminen on jo osa arkipäivää. Kansainvälisyys arvottuu nykypäivän nuorison määrityksissä positiivisena, jossa maailma näyttää avoimena ja valloitettavana päämääränä. Maailmalle ei jouduta, vaan sinne päästään. (Harinen 2000, 86)

Haaga-Helia ammattikorkeakoulun lähtökohtana on valmistaa opiskelijoita työelämän tarpeisiin ja haasteisiin. (Haaga-Helia 2012). Työmarkkinat ovat jo nyt monella osalla kansainvälisiä. On todennäköistä, että kansainvälinen kanssakäyminen lisääntyy entisestään työelämässä. Tämän vuoksi onkin tärkeitä omata monikulttuurisen työskentelyn valmiudet myös liikunnan alalla.

Liikunnan tarjoamat sosiaaliset elämykset ovat yksi merkittävimmistä motivaatiotekijöistä liikkumiselle. Liikunnan ja urheilun säännöt ovat kaikille samat ihonväristä tai kulttuurista riippumatta. Urheilun kentän tulisi näyttää esimerkkiä suvaitsevaisuudesta ja tasa-arvosta, minkä jälkeen kulttuurien kohtaaminen olisi helpompaa integroida myös arkielämään.

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia Haaga-Helia ammattikorkeakoulun Viipurin yksikön liikunnanohjaajakoulutuksen tarjoamia kansainvälisiä valmiuksia opiskelijoille. Tutkimuksessa selvitetään opiskelijoiden kokemuksia oppilaitoksen tarjoamista kansainvälisistä mahdollisuuksista. Lisäksi pyritään kartoittamaan heidän saamiaan kokemuksia liittyen kansainvälisiin valmiuksiin. Tutkimuksen avulla pyritään kehittämään kansainvälistä osuutta Haaga-Helian liikunnanohjaajakoulutuksessa (Amk).

2 Kansainvälisyys

Kansainvälistyminen saattaa yksittäiselle ihmiselle tarkoittaa matkailua, ulkomaiden tapahtumien seuraamista, vieraiden kielten osaamista tai vieraiden ruokalajien kokeilua. Tietoliikenteen kehitys on tehnyt kansainvälistymisen yksityiselle ihmiselle helpoksi ja vaivattomaksi. (Lehtonen 1993, 7-8.)

Globalisaatiolla takoitetaan kansainvälistymistä kaikilla elämänalueilla. Se vaikuttaa kulttuuriin, ihmisten arkeen sekä ympäristöön. (Rohweder 2008, 15.) Yhteiskunnan kansainvälistyminen helpottaa maanosien välillä asiointia ja liikkumista, mikä lisää turismin tuomaa ulkomaalaisten määrää. Kansainvälistyminen lisää työvoiman liikkuvuutta ja myöskin ulkomaalaisten määrä suomalaisessa työympäristössä lisääntyy. (Lehtonen 1993, 8.)

Kansallisuus, kansainvälisyys ja suvaitsevaisuus ovat yhteisesti tunnustettujat arvoja, joiden keskinäinen yhteensovittaminen on välillä vaikeaa. (Harinen 2000, 89.) Kansainvälistyminen tuo mukanaan uusia kulttuureita ja erilaisuutta. Vuorovaikutus ja viestintä koetaan usein vaikeaksi ennakkoluulojen ja väärinkäsitysten takia. Kulttuurit ovat vahvasti sidoksissa oikeudenmukaisuuteen, arvoihin ja normeihin, jotka ohjaavat meidän käyttäytymistä ja luovat näin erilaisuuden tunteen. Globalisaation ja erilaisuuden hyväksyminen edellyttää kulttuurien ja ihmisoikeuksien kunnioittamista tasapuolisesti. (Rohweder 2008, 102-103.)

2.1 Monikulttuurisuus ja globalisaatio

Matkailu ja ihmisten liikkuvuus lisääntyvät jatkuvasti. Rajat ylittävä kanssakäyminen, tiedon siirto ja kaupankäynti takaavat kansainvälistymisen jatkumisen myös tulevaisuudessa. Nykypäivän nopeat tietoverkot antavat meille mahdollisuuden hankkia tietoa maailmalta reaaliajassa. Globalisaation kehitys ja liikkuvuuden nopeutuminen ovat lisänneet kulttuurien välisten ihmisten vuorovaikutusta ja mahdollistaneet kulttuurien monimuotoisuutta. Kansainvälisyys ja monikulttuurisuus ovat tulleet jäädäkseen. (Haatainen 2004, teoksessa Myllymäki 2004, 7.)

Kansantaloustieteen professori Seppo Honkapohja määrittelee globalisaation ihmisten ja kansakuntien haluksi laajentuvaan kanssakäymiseen ja sen suomien mahdollisuuksien hyödyntämiseen. Kolme keskeisintä ulottuvuutta globalisaatiossa ovat Honkapohjan mukaan taloudelliset edut, ihmisten halu toimia vapaasti ilman vallanpitäjien mielivaltaa sekä ympäristönsuojelu. (Honkapohja 2001, teoksessa Torsti 2001, 27-29.)

Salo-Leen (Törmälehto 2010, 23.) mukaan ihmiset ovat pohjimmiltaan omakulttuuri-keskeisiä, etnosentrisiä. Tämä tarkoittaa, että meillä on taipumusta arvioida ja tulkita asioita oman kulttuurin arvoja silmällä pitäen. Etnosentrisiin piirteisiin kuuluu kieltäminen, puolustus ja vähättely. Etnorelativistisessa vaiheessa ihminen kykenee arvioimaan ja tulkitsemaan tilanteita erilaista kulttuuria käyttäen. Näitä vaiheita ovat hyväksyminen, sopeutuminen ja integraatio, joka tarkoittaa tasapainoa oman ja vieraan kulttuurin välillä. Matkailu ja monikulttuurisuus ovat lisänneet etnorelativistista ajattelua ja luoneet mahdollisuuden tarkastella tilanteita uusista näkökulmista.

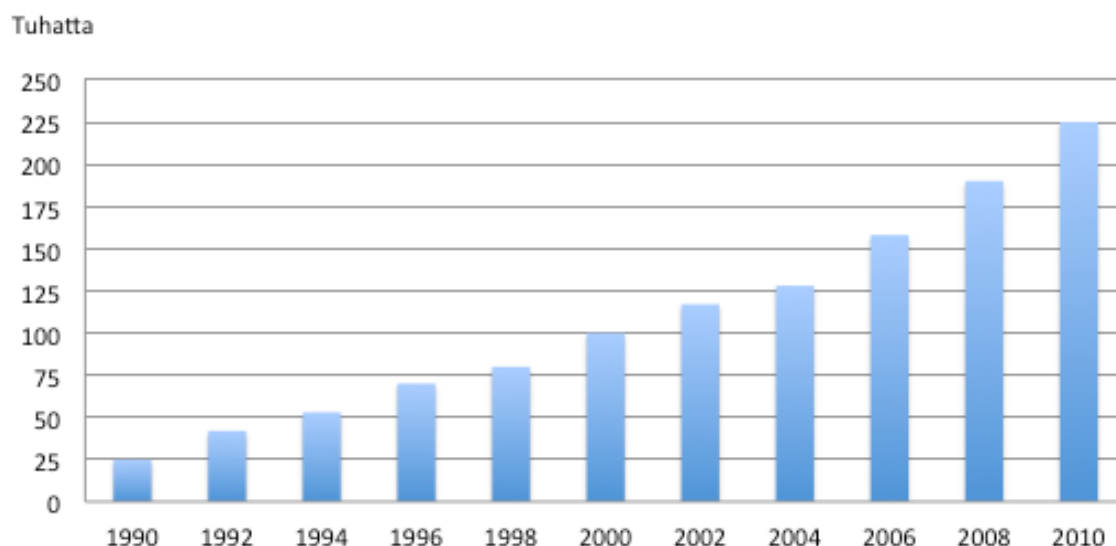
Viime vuodet median uutisointia on hallinnut maailmanlaajuinen taloustilanne. Median vaikutus globalisaatiossa on nykypäivänä erittäin suuri, ja muutosten seuraukset heijastuvat arkielämään. Mikään ei ole niin varmaa kuin epävarmaa, ja tänä päivänä elämme nopealla aikavälillä muuttuvaa aikakautta. Euroopan valtioiden liittäminen EU:ksi on pyrkinyt takaamaan liikkuvuuden maiden sisällä. Monikulttuuriset muutospaineet tulevat aiheuttamaan päänvaivaa, mutta myös mahdollisuuksia, niin kouluissa kuin työelämässä. (Järvelä 2010, teoksessa Törmälehto 2010, 31.)

2.2 Kansainvälisyys Suomessa

Suomessa oli vuoden 2010 lopussa lähes 225 000 vieraskielistä kansalaista, mikä on 4,2 % väestöstä. Väkilukuun suhteutettuna eniten vieraskielisiä löytyy pääkaupunkiseudulta, jossa lähes joka kymmenes on vieraskielinen. Vieraskieliseksi lasketaan kansalainen, joka puhuu äidinkieleltään muuta kuin suomea, ruotsia tai saamea. (Väestörekisterikeskus 2012.)

Voidaan siis todeta, että varsinkin suuremmissa kaupungeissa ja kunnissa on hyvin todennäköistä kohdata vieraskielisiä kansalaisia. Turismin ja matkailun kasvaessa kansainvälisiä valmiuksia tulisi kehittää jokaisella toimialueella.

Kuviosta 1 voidaan todeta, että vieraskielisten määrä Suomessa on kasvanut tasaisesti viimeisen 20 vuoden aikana. Vuoden 2010 lopussa vieraskielisiä oli lähemmäs 225 000.

Kuvio 1. Vieraskielisten määrä Suomessa vuosina 1990-2010 (Väestörekisterikeskus 2012.)

2.3 Kansainvälisyyskasvatus

Opetushallitus ja opetusministeriö ovat 2000-luvun alusta pyrkineet kehittämään opetussuunnitelmaa siten, että kansainvälisyyskasvatus nousisi teemana esille koko koulutuksen ajan. Kansainvälisyyskasvatuksen perustana on ollut arvojen ja asenteiden jatkuva kehitys koko elämänkaaren ajan. Usein kansainvälisyyskasvatuksella viitataan ainoastaan lapsiin ja nuoriin, mutta on tärkeää muistaa, että asenteet heijastuvat usein vanhemmilta lapsiin. Tulevaisuudessa onkin tärkeää tarjota kansainvälisyyskasvatusta lapsuudesta vanhuuteen ja koulusta työelämään. (Myllymäki 2004, 22.)

Kansainvälisyys ja kansainvälisyyskasvatus näkyvät valtakunnallisesti opetussuunnitelmien perusteissa, mutta myös yksittäisten oppiaineiden tavoitteissa. Vaikka kansainvälisyyskasvatuksen ala koetaan usein erittäin laajaksi, niin painopiste on moninaisuuden kohtaamisessa ja globaalissa vastuussa. (Törmälehto 2010, 5-6.)

Vuosina 2003-2005 opetusministerinä toimineen Tuula Haataisen (Myllymäki 2004, 8.) mukaan kansainvälisyyskasvatuksen tavoitteena on, että ihminen:

- hyväksyy toisten ihmisten erilaisuuden ja tuntee muita kulttuureita
- ymmärtää ihmisten ja kansojen keskinäisen riippuvuuden
- ymmärtää tasa-arvon ja oikeudenmukaisuuden ihmisarvon perustaksi

2.4 Työvoiman kansainvälistyminen

Heikkilän ja Pikkaraisen (Heikkilä & Pikkarainen 2008, 127.) tekemän tutkimuksen mukaan suurten ikäryhmien eläköityminen ja poistuminen työelämästä lisää vapautuvien työpaikkojen määrää Suomessa. Ennusteiden mukaan kansainvälisyys tulee lisääntymään ja kansainvälisen työvoiman tarve tulee olemaan merkittävä väestönkehityksen takaamiseksi.

Maahanmuuttajien lisääntyminen työelämään on tärkeä osa heidän kotouttamistaan, mutta se tulee olemaan myös suomalaisen työelämän etu tietyillä aloilla. Työelämän moniarvoistuminen ja –kulttuuristuminen on tärkeä osa suvaitsevaisuuden edistämistä suomalaisessa yhteiskunnassa. (Myllymäki 2004, 41.)

Työyhteisöjen kansainvälistyminen ja monikulttuurisuus tuovat organisaatioille paljon haasteita ja jopa ongelmia. Enää kansainvälistymisellä ei tarkoiteta pelkästään kaupankäyntiä, vaan työyhteisön monikulttuurisuus vaikeuttaa organisaation sisäistä toimintaa. Ulkoisten tunnuksien, kuten ihonvärin, häilyessä vieraat kulttuurit ja kielet luovat haasteita viestinnälle, johon pitäisi sopeutua. (Lehtonen 1993, 8-12.) Monikulttuurinen työyhteisö tarvitsee usein aikaa ja kokemuksia yhdessä työskentelystä menestyäkseen. Avoimuus ja luottamus ovat tärkeitä kulmakiviä varsinkin suomalaisissa työyhteisöissä. Monikulttuurisessa työyhteisössä on tärkeitä, että sen jäsenet:

- arvostavat erilaisia ja poikkeavia mielipiteitä
- hyväksyvät yhteistyön ryhmäpäätöksien aikaansaamiseksi
- arvostavat toistensa kokemuksia ja ovat valmiita jakamaan omiaan
- arvostavat tilaisuutta monikulttuurisuuden oppimiseen

- ovat kärsivällisiä epävarmuustilanteissa ja yrittävät selviytyä tehottomuudesta, joka aiheutuu erilaisten kulttuurien omaavien henkilöiden työskennellessä yhdessä

Näiden ominaisuuksien omaaminen antaa monikulttuuriselle työyhteisölle ja yritykselle mahdollisuuden menestyä ja kehittyä. (Passila 2009, 25.)

Yritysten kansainvälistyminen ja talouden globalisoituminen tuovat työntekijälle haasteita, mutta tarjoavat myös paljon mahdollisuuksia. Työskentely monikulttuurisissa työyhteisöissä edellyttää kansainvälistymisorientaatiota. Hyvän perustan tälle luovat koulutus, kansainvälinen kokemus, kielitaito sekä sosiaalisten suhteiden rakentamistaito. Näitä taitoja voi jokainen lähteä hankkimaan ja kehittämään tarpeiden mukaan. (Vahvaselkä 2009, 15-17.)

3 Kansainvälisyys liikunnassa ja urheilussa

Liikunnan ja urheilun merkitystä yksilölle ja yhteiskunnalle voidaan tarkastella monesta eri näkökulmasta. Tässä työssä on tavoitteena tutkia liikunnan ja urheilun vaikutusta ja merkitystä kansainvälisestä näkökulmasta. Kansainvälisyydellä ei pyritä keskittymään pelkästään huippu-urheiluun, johon se yleisesti liitetään, vaan tarkastelussa haetaan näkökulmia liikunnan vaikutuksesta suvaitsevaisuuteen, kansainvälisyyskasvatukseen ja yhteiskunnan kehittymiseen.

3.1 Tasa-arvo ja suvaitsevaisuus osana liikkumista

Liikunta toimii lapsille tärkeänä sosiaalisen toiminnan muotona, ja moni pitääkin sosiaalisia elämyksiä tärkeimpänä motivaationa liikkumiselle. Koululiikunta, organisoitu seuratoiminta tai omatoiminen liikunta ovatkin tärkeitä kanavia lasten kehittymiselle ja toimivia sosiaalisia kasvuympäristöjä. Sosiaalistumisen tavoitteena on lisätä suvaitsevaisuutta, eli kykyä tulla toimeen erilaisten ihmisten kanssa. (Telama 2000, teoksessa Miettinen, 2000, 60)

Opetus- ja kulttuuriministeriö (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2012.) tukevat liikuntapolitiikkaa, jonka tarkoituksena on edistää väestön hyvinvointia liikunnan avulla. Liikuntalain ja hallitusohjelman linjausten mukaan tavoitteena on mm.

- tukea lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä liikunnan avulla
- edistää tasa-arvoa ja suvaitsevaisuutta
- tukea kulttuurien moninaisuutta ja ympäristön kestävästä kehitystä liikunnan avulla

Viime aikoina mediassa on ollut puhetta tasa-arvosta ja suvaitsevaisuudesta huippu-urheilussa. Sarjatasosta riippumatta urheilun tavoitteena on kytkeä eriarvoisuus pois, ja taistella rasismia vastaan. Yhtenä voimakkaimmin tähän on puuttunut eurooppalainen jalkapalloliitto UEFA (Union of European Football Associations). UEFA:n yhtenä tärkeimpänä arvona on kunnioitus, respect. Tähän kategoriaan liittyy mm. kunnioitus peliin, sääntöihin, pelaajiin ja tuomareihin. Tärkeimpänä viestinä on taistelu rasismia

vastaan, mihin on nollatoleranssi. Jalkapallo pyrkii toimimaan esimerkkinä kohti suvaitsevaisuutta, jolloin ihonvärillä tai kulttuurilla ei ole merkitystä. (UEFA 2012.)

Suvaitsevaisuuskentän laaja-alaiset käsitteet kuvaavat liikuntakulttuurin moninaista kenttää, johon liittyy paljon yhteiskunnallisia pohdintoja. Varsinkin huippu-urheilun kenttä sisältää paljon kysymyksiä suvaitsevaisuudesta ja tasa-arvosta liittyen taloudellisiin ja maantieteellisiin lähtökohtiin. Suvaitsevaisuuden ja tasa-arvon kenttää voidaan kuvata liikunnassa ja urheilussa seuraavanlaisella kokonaisuudella. (Itkonen 1997, 30-31.)

A. Kansainvälisyys kehyksenä

- rakenteellinen epätasa-arvo
- kulttuurien yhteistyö
- sopimuksellinen toiminta

B. Kentän kysymykset

- syrjintä
- tasa-arvottomuus
- sisäinen välineellistäminen
- suvaitsevaisuustyö

C. Ulkopuolinen välineellistäminen

- nationalismi
- terrorismi ja provokaatiot
- huliganismi ja häirintä

3.2 Reilu Peli

Suomen liikunta ja urheilu -järjestö, SLU, on lanseerannut Reilu Peli –asiakirjan ja toimintamallin jäsenjärjestöjen käytettäväksi ja tavoitteeksi viedä se arkielämän teoiksi. Tulevaisuuden tärkeiksi periaatteiksi Reilu Peli nostaa seuraavat ihanteet ja tavoitteet:

- jokaisen tasavertainen mahdollisuus liikuntaan ja urheiluun

- vastuu kasvatuksesta
- terveyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen
- luonnon kunnioittaminen ja kestävään kehitykseen pyrkiminen
- avoimuus, demokraattisuus ja oikeudenmukaisuus

Varsinkin tasavertaisuus toimii elinehtona liikunnalle, ja tarkoituksena on luoda sellainen ilmapiiri Suomeen, että kaikilla on mahdollisuus tulla mukaan ihonväristä tai taustasta riippumatta. SLU:n kantavia periaatteita on tasa-arvon ja monikulttuurisuuden edistäminen. Yhteistyön luominen maahanmuuttajien ja kantaväestön välille liikunnan avulla ehkäisee rasismia ja helpottaa kohtaamaan monikulttuurisuutta myös arkielämässä. (Suomen Liikunta ja Urheilu 2012.)

Suomen Palloliitto on luonut oman Kaikki Pelaa –ohjelman, jonka tärkeimpinä arvoina ovat mm. kansainvälisyys ja suvaitsevaisuus. Kaikki Pelaa –ohjelma sisältää vuonna 1991 käyttöön otetun Vihreän Linjan, jonka perustana ovat erilaisuuden ja tasa-arvon tukeminen. (Suomen Palloliitto 2012.)

3.3 Kansainvälinen urheilun kenttä

Urheilu on yksi kansainvälisimmistä ja liikkuvimmista kentistä nykypäivänä. Tekstiilien ja välineiden kaupallisuuden tarjonta näkyy ja liikkuu maailmanlaajuisesti. Urheilussa kansainvälistyminen on näkynyt konkreettisesti jo vuosia. Kansalliset sarjat saavat koko ajan kilpailevia kansainvälisiä sarjoja rinnalleen. Pelaaja-, urheilija- ja valmentajamarkkinat ovat ylittäneet valtioiden rajat jo vuosikymmeniä. (Itkonen & Sänkiaho 2000, teoksessa Miettinen, 2000, 189-212.)

Kansainvälisyyttä voidaan pitää yhtenä motiivina urheilutoiminnassa, ja se sisältyykin urheilun periaatteisiin. Erityisesti tämä korostuu huippu-urheilussa, jossa kansainväliset kilpailut kokoavat yhteen lajiensa huiput ympäri maailmaa. Urheilijoiden lisäksi kansainvälisiin urheilutapahtumiin osallistuu myös toimitsijoita, urheilujohtajia ja katsojia eri kulttuureista. Huippu-urheilun kansainväliset tapahtumat sitovat yhteen ihmisiä kansalaisuuteen tai kulttuuriin katsomatta. Arvokisatapahtumat toimivat huippu-urheilun

kruununa, mikä näkyy muun muassa niiden kiinnostavuutena maailmanlaajuisesti. (Heikkala 1994, teoksessa LIKES, 1994, 227-231.)

Heikkalan (LIKES 1994, 227.) mukaan urheilun kansainvälisyys on:

- näkyvyyttä / kaupallisuutta
- tunnettavuutta / kansallista identiteettiä
- kontakteja
- kansainvälisyyskasvatusta
- politiikkaa

Näitä kansainvälisen urheilun ulottuvuuksia ei voida kieltää. Vuonna 2005 Helsingissä järjestettiin yleisurheilun MM-kilpailut, jotka ovat edelleen suurin Suomessa järjestetty urheilutapahtuma. Kisojen aikana suoritettiin tutkimusta näistä kilpailuista ja se julkaistiin vuonna 2006. Tutkimus selvittää miten urheilun suur tapahtumat vaikuttavat yhteiskuntaan. Tutkimus osoittaa, että kilpailuiden järjestämisen suurin hyöty uskotaan olevan kansainvälinen näkyvyys. Vaikka tämän konkreettinen mittaaminen on hyvin vaikeaa, niin kansainvälinen näkyvyys on ollut merkittävä argumentti myös yleisesti urheilun suur tapahtumia järjestävien ja hakevien listalla. (Nylund 2006, teoksessa Nylund, Laakso & Ojajärvi, 2006, 41.)

Kansainväliset urheilutapahtumat kiinnostavat ihmisiä maailmanlaajuisesti. Olympialaisten näkyvyys kattaa suurimmaksi osaksi jokaisen kolkan maailmalla. Urheilun saavuttama julkisuus ei voi olla vaikuttamatta kansakunnan tunnettavuuteen. Urheilijat nousevat tietoisuuteen menestyksiensä kautta, mutta samalla antavat mahdollisuuden myös kansakunnalle nousta esiin. Vuonna 1912 Suomi ”juostiin maailmankartalle” Hannes Kolehmainen toimesta. Urheilun kautta saavutettu julkisuus ja tietoisuus voikin helpottaa myös muiden asioiden ja suhteiden luomisessa. (Järvinen 1994, teoksessa LIKES, 1994, 131.)

4 Kansainvälisyys liikunnanohjaajakoulutuksessa (AMK)

Vierumäki on monipuolinen urheilun ja liikunta-alan koulutuksen kehittäjä Euroopassa. Aktiivinen toiminta liikunta-alan kansainvälisissä verkostoissa ja kehittämishankkeissa toimii Suomen Urheiluopiston kansainvälisen toiminnan tavoitteena. Tiivis yhteistyö Haaga-Helia ammattikorkeakoulun kanssa takaa monikulttuurisia yhteistyömahdollisuuksia, mikä näkyy Vierumäen kampuksella. (Vierumäki. Kansainvälinen toiminta. 2012.)

Ammattikorkeakoulujen toiminnan lähtökohtana on työelämän tarpeet. Haaga-Helia panostaa vahvasti kansainvälisyyden kehittämiseen ja tarjoamiseen. Valmistuvilla opiskelijoilla tulisi olla erinomaiset valmiudet toimia kansainvälisissä ympäristöissä. (Haaga-Helia Amk. 2012.)

Vierumäen liikunnanohjaajatutkinnon tavoitteena on antaa opiskelijalle valmiuksia alan kansainväliseen ja monikulttuuriseen toimintaan. Kansainvälisten opintojen pohjalta valmistuneen liikunnanohjaajan tulisi hallita oman alan työtehtävissään vähintään yhden vieraan kielen suullinen ja kirjallinen taito. Kansainväliseen osaamiseen liittyy myös oman alan kansainvälisten tietolähteiden hyödyntäminen, kulttuurierojen ymmärtäminen sekä kykeneminen yhteistyöhön kulttuuriltaan erilaisten ihmisten kanssa. (Haaga-Helia Amk, Koulutusohjelman rakenne, sisältö ja laajuus. 2011.)

Kulttuurienväliseen kommunikointiin tarvittavat tiedot, taidot ja valmiudet jäävät helposti pelkästään kielenopettajan vastuulle. Sen sijaan kansainvälisyyden tulisi olla osa jokaisen oppiaineen tavoitteita. Kansainvälisyydellä tarkoitetaan oman ja vieraiden kulttuurien ominaispiirteiden tuntemista ja ymmärtämistä. (Lehtonen 1993, 24-25.) Vierumäen liikunnan ja vapaa-ajan koulutusohjelman opetussuunnitelmassa on 70 erillistä opintojaksoa, joista alle puolessa on maininta kansainvälisyydestä. Maininta kansainvälisyydestä löytyy 31 opintojaksosta. (Pellinen, M. 25.1.2012a.)

Opetussuunnitelman tavoitteena on, että kansainvälisyysteema tulisi näkyä jokaisessa opintojaksossa, ja jokaisella kurssilla kansainvälisyyden tulisi olla osana opintoja. Vaikka tähän pyritään, niin käytännössä sitä ei ole niin helppoa lähteä toteuttamaan, sillä tavoit-

teiden siirtäminen oppitunneille on opettajien ja oppilaiden vastuulla. Suuret linjaukset ovat vaikeita toteuttaa yksikössä, jossa resurssit ovat pienet. (Pellinen, M. 25.1.2012.)

Korkeakouluympäristöjen kansainvälistymiseen tarvitaan pitkäjänteistä sitoutumista kansainvälisen ja kulttuurien välisen vuorovaikutuksen valmiuksien kehittämiseen. Kansainvälisyys määritetään korkeakouluympäristössä oppimiseksi ja osaamiseksi. Tässä korostuu kyky kohdata erilaisuutta henkilökohtaisen elämänhallinnan ja oman alan kansainvälisten sisältöjen tuntemuksien kautta. Kulttuurien väliselle viestinnälle on tärkeitä omata valmiudet yhdessä toimimiseen ja sosiaaliseen vuorovaikutukseen sekä kyky ymmärtää ja käsitellä uusia ympäristöjä. Normaalit viestintätaidot kuten avoimuus, epätietoisuuden sieto ja kyky kuunnella ovat tärkeitä myös kulttuurien välisessä viestinnässä. (Kovalainen 2011, teoksessa Pitkänen 2011, 200-205.)

4.1 Kansainvälinen toiminta Haaga-Heliassa

Kansainväliset palvelut on Haaga-Heliassa yhteinen, keskitetty toiminto, joka työllistää 8 henkilöä. Kansainvälisten palveluiden vastuualueita ovat muun muassa:

- Kansainvälisen korkeakouluverkoston kehittäminen ja ylläpito
- Kansainväliset yhteistyösopimukset (Erasmus-, Nordplus-, kahdenväliset sopimukset)
- Opiskelijoiden ja henkilöstön neuvonta ja ohjaus kansainväliseen toimintaan liittyvissä asioissa
- Henkilöstön kulttuurienväliseen osaamiseen liittyvä koulutus
- Tiedotusmateriaalien tuottaminen
- Kansainvälisen liikkuvuuden tilastointi

Haaga-Helian kansainvälisten palveluiden budjetista on varattu rahaa seuraaviin toimiin:

- Opiskelijaliikkuvuus (apurahat ja palvelut vaihtoon lähteville)
- Saapuvien vaihto-opiskelijoiden palvelut (esim. Oppaat ja orientaatiot)
- Opettaja- ja henkilöstöliikkuvuuden kulut (matkakulut, resurssit), vaihtojen järjestelyt

- Saapuvien opettaja- ja asiantuntijavieraiden palvelut
- Kansainvälisen yhteistyöverkoston kehittäminen ja ylläpito (esim. Vierailut yhteistyökorkeakouluissa)
- Viestintä ja markkinointi

Kansainvälisten palveluiden budjetti Haaga-Heliassa koostuu opetus- ja kulttuuriministeriön tutkintokoulutuksen perusrahoituksesta sekä noin 40% ulkopuolisesta rahoituksesta. Ulkopuolisesta rahoituksesta vastaa Erasmus-, FIRST-, Nordplus-, EU ICI ja muut ohjelmat. Vierumäen, kuten koko Haaga-Helian kansainväliset palvelut tuotetaan ja maksetaan samasta budjetista. (Holmström, S. 14.11.2012.)

Vierumäen opiskelijalle on mahdollisuus myöntää apurahaa kansainvälisiin suorituksiin Haaga-Helian toimesta. Opiskelijan on myös mahdollista saada Erasmus-apurahaa ylimääräisille kustannuksille vaihdon aikana. Apurahojen edellytyksenä on kansainvälisten opintojen integroituminen tutkintoon. (Cimo. Opiskelija- ja harjoitteluvaihto. 2012.) Kansainväliset palvelut kuten opiskelijavaihto ja kansainväliset harjoittelut kuuluvat opintotuen piiriin yhtälailla kuin Suomessa opiskelu. Ulkomaille on saatavilla opintotukea, mikäli suoritukset hyväksytään Suomessa suoritettavaan tutkintoon. (Kela. Osa tutkinnosta ulkomailla. 2012.)

4.2 Kansainvälistymismahdollisuudet

Koulutusohjelmaan liittyy kieliopintoja, kulttuurien välistä viestintää sekä opintomatkoja ulkomaille. Opiskelija voi kehittää myös kansainvälisiä valmiuksiaan osallistumalla kampuksella järjestettäviin tapahtumiin ja seminaareihin. Opiskelijoilla on myös mahdollisuus suorittaa opintoja tai työharjoittelunsa ulkomailla. (Vierumäki. Kansainvälinen toiminta. 2012.) Vierumäen kansainvälisen toiminnan kolmeksi merkittävimmäksi teemmäksi voidaan luetella: opiskelijavaihto, työharjoittelu ulkomailla ja kansainvälisyysviikko. Muita kansainvälistymismahdollisuuksia ovat muun muassa lyhyet intensiivikurssit ulkomailla sekä EUDAPA-ohjelma (European University Diploma in Adapted Physical Activity). Opiskelijoilla on myös mahdollisuus osallistua kansainväliseen Tutor-toimintaan. (Pellinen, M. 26.4.2012.)

Kansainvälisen toiminnan, esimerkiksi opiskelijavaihdon, lähtökohtana voidaan pitää oletusta, että ihmisten tietoisuus omista ennakkoluuloistaan ja arvoistaan parantaa heidän oppimistaan ymmärtämään toisia ihmisiä ja toimimaan luontevammin heidän kanssaan. (Listo-Alén 1993, teoksessa Lehtonen 1993, 156.)

Seuraavassa lyhyet kuvaukset Vierumäen yleisimmistä kansainvälistymismahdollisuuksista.

4.2.1 Opiskelijavaihto

Opiskelijoilla on mahdollisuus suorittaa osa tutkinnosta ulkomailla ja saada arvokasta kokemusta tulevaisuuteen. Opiskelu ja eläminen ulkomailla kehittää kielitaitoa, mutta antaa myös valmiuksia työskennellä kansainvälisessä ympäristössä. Ulkomailla saa täydennettyä osaamistaan sekä laajennettua tietämystään. (Haaga-Helia amk. Kansainvälistyminen, opiskelijavaihto. 2012.)

Vierumäki on solminut yhdessä Haaga-Helian kanssa lukuisia opiskelijavaihtosopimuksia Erasmus-ohjelmassa. Mahdollisuudet ovat monipuolisia ja yhteistyökouluja löytyy useasta maasta. (Haaga-Helia amk. Kansainvälistyminen, kansainvälistymismahdollisuudet ulkomailla. 2012.) Yhteistyökouluja sijaitsee ympäri Eurooppaa ja tällä hetkellä niitä on yhteensä 21, joista keskeisimpiä ovat:

- Malmö University, Ruotsi
- Högskolan i Gävle, Ruotsi
- Hanzehoogeschoole Groningen, Hollanti
- Granada University, Espanja
- Charles University, Tšekki
- Olomouc Palacky University, Tšekki
- Martin Luther University, Saksa
- University College Worcester, Iso-Britannia
- Institute of Technology of Tralee, Irlanti
- Vasil Levski – National Sports Academy, Bulgaria

Yhteistyökoulut tarjoavat monipuolisia opintoja eri kokonaisuuksiin liittyen. Aihealueita ovat muun muassa valmennus, opettaminen, kunto- ja terveys sekä outdoor. (Haaga-Helia amk. Kansainvälistyminen, vaihtokohteet. 2012)

4.2.2 Kansainvälinen työharjoittelu

Työharjoittelu kuuluu olennaisena osana liikunnanohjaajatutkintoon. Vierumäellä opiskelijalla on mahdollisuus suorittaa työharjoittelunsa ulkomailla. Kansainvälinen työharjoittelu on opiskelijalle loistava tapa kasvattaa ammatillista osaamista ja kielitaitoa. Ulkomailla suoritettu työharjoittelu antaa opiskelijalle valmiuksia toimia haastavissa ja kansainvälisissä työtehtävissä. Kansainvälinen työkokemus on arvokas lisä opiskelijan tulevaisuuden työhakemuksissa. (Haaga-Helia amk. Kansainvälistyminen, kansainvälinen työharjoittelu. 2012.)

4.2.3 Kansainvälisyysviikko

Kansainvälisyysviikkoon on keskitetty kaikki tarpeellinen informaatio Vierumäen kampuksen kansainvälisyydestä. Sen pääideana on tarjota kiinnostavaa ja korkealaatuista ohjelmaa, jossa opiskelijoiden ja opettajien on mahdollista saada tietoa kansainvälisistä mahdollisuuksista. Viikon aikana markkinoidaan muun muassa kansainvälisiä opiskelu- ja työharjoittelumahdollisuuksia, tarjotaan kansainvälisiä luentoja sekä erilaisia tietoisuuksia. Vapaa-muotoiset ohjelmat tarjoavat mahdollisuuden tutustua kansainvälisiin vierailijoihin ja avartaa omaa näkemystä liikunnan alasta. Kansainvälisyysviikko on helposti lähestyttävä ensimmäinen askel kohti monikulttuurisempaa opiskeluaikaa. (Rajakko, Vierumäen kansainvälisyysviikko ja sen kehittäminen, 2011.)

4.2.4 EUDAPA – ohjelma

EUDAPA –ohjelma (European University Diploma in Adapted Physical Activity) on 60 opintopisteen laajuinen soveltavan liikunnan kokonaisuus. Ohjelmaan sisältyy 30 opintopisteen laajuinen lähijakso Vierumäellä sekä 20 opintopisteen laajuinen työharjoittelujakso ulkomailla. Kansainvälisyys on merkittävässä roolissa ohjelman aikana, sillä opiskelijoita ja opettajia saapuu ympäri Eurooppaa. Opetus tapahtuu englanniksi ja opiskelijat saavat monikulttuurisia valmiuksia päivittäin toimiessaan toisesta maasta

saapuvien kanssa. Ohjelman aikana tutustutaan soveltavan liikunnan toimintaan monipuolisesti. Opetuksesta vastaa Jyrki Vilhu sekä viikottaiset vierailevat opettajat ympäri Eurooppaa. Ohjelman jälkeen opiskelijoilla on kattavat valmiudet toimia soveltavan liikunnan alueella niin Suomessa kuin myös ulkomailla. Ohjelmaa on järjestetty vuodesta 2010 lähtien, eikä loppumista ole suunniteltu. EUDAPA –ohjelma on mahdollinen opiskelijoille, joiden koulut ovat Erasmus tai Socrates –ohjelmissa yhdessä Haaga-Helian kanssa. (Haaga-Helia amk. EUDAPA. 2012.)

4.3 Kansainvälinen toiminta lukuina vuonna 2011

Taulukosta 1 näkee Vierumäellä tapahtuneen kansainvälisen toiminnan lukuina. Vierumäellä liikunnanohjaajaksi (Amk) voi opiskella englanninkielisessä Degree Programmissa, aikuiskoulutuksessa sekä ylemmän ammattikorkeakoulun tutkinnossa. Taulukosta on poistettu Degree Programmin, ylemmän AMK-tutkinnon sekä aikuiskoulutuksen kansainvälinen toiminta ja keskitytty pelkästään nuorten liikunnanohjaajakoulutuksen (Amk) toimintaan. Opiskelijavaihdossa on vuoden 2011 aikana ollut yhteensä 14 liikunnanohjaajaopiskelijaa. Saapuneita vaihto-opiskelijoita on ollut yhteensä 24. Luku sisältää myös EUDAPA-ohjelman ulkomaalaiset opiskelijat, jotka osallistuvat vain kyseiseen ohjelmaan. Työharjoittelua ulkomaille lähti suorittamaan 16 opiskelijaa. Vierailuvia opettajia on vuoden aikana ollut 30. Tämä sisältää myös kansainväliselle viikolle sekä EUDAPA-ohjelmaan osallistuneet opettajat. Haaga-Helian opettajia on käynyt ulkomailla vierailemassa erilaisissa tapahtumissa. Yhteensä näitä matkoja on kertynyt 20. Taulukosta löytyy myös lyhyet vaihdot osio, joka on ollut joko vapaasti valittava kurssi tai opintojaksoon sisältyvä toiminta, tässä tapauksessa opintomatka.

Kevät 2011 Syksy 2011 Yhteensä

Opiskelijavaihto - lähteneet	9	5	14
Opiskelijavaihto - saapuneet	16	8	24
Kansainvälinen työharjoittelu			16
Lyhyet vaihdot: Outdoor-kurssi, Wales			4
Valmennuksen opin- tomatka, Barcelona			14+1
Vierailevat opettajat			n. 30
Opettajien liikkuvuus			n. 20 matkaa

Taulukko 1. Nuorten liikunnanohjaajatutkintoon (Amk) liittyvä kansainvälinen toiminta lukuina vuonna 2011 (Pellinen, M. 26.4.2012.)

5 Tutkimuksen tarkoitus ja tutkimusongelmat

Tutkimuksen tarkoituksena on pyrkiä kehittämään kansainvälistä osuutta liikunnanohjaajakoulutuksessa (Amk). Tutkimuksen tavoitteena on tutkia liikunnanohjaajaopiskelijoiden tyytyväisyyttä tutkinnon tarjoamiin kansainvälistymismahdollisuuksiin. Tavoitteena on myös kartoittaa opiskelijoiden kokemuksia koulutuksen tarjoamiin kansainvälisyyteen liittyviin valmiuksiin.

Tutkimusongelmat:

Miten kansainvälisyys koetaan opiskeluaikana?

- Eroaako naisten ja miesten kokemukset toisistaan?

Tarjoaako opetussuunnitelma opiskelijoille tarvittavia valmiuksia kansainväliseen toimintaan tulevaisuudessa?

Miten kansainvälistä osuutta voitaisiin kehittää opetussuunnitelmassa?

6 Menetelmät

Tutkimusmenetelmillä tarkoitetaan tapoja, joilla tutkija kerää aineistonsa sekä analysoi aineistoa. Tutkimusmenetelmät voidaan jakaa määrällisiin eli kvantitatiivisiin ja laadullisiin eli kvalitatiivisiin menetelmiin. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 186-187.) Tässä tutkimuksessa on yhdistetty näitä molempia tutkimusmenetelmiä.

Kvantitatiivista tutkimusta nimitetään myös tilastolliseksi tutkimukseksi. Tutkittavia asioita kuvataan numeeristen suureiden avulla, mikä mahdollistaa tuloksien havainnollistamisen taulukoiden ja kuvioden avulla. Oleellista tälle tutkimustyyppille on riittävän suuri ja edustava otos. Tutkimustyyppinä ja aineiston keruussa käytetään yleisesti kyselyä, jolle ominaista on standardoidut lomakkeet valmiine vastausvaihtoehtoineen. (Heikkilä 2004, 16-17.) Standardoitumisella tarkoitetaan, että kysymys on kysyttävä vastaajilta täysin samalla tavalla. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 188.)

Kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus käsittää usein harkinnanvaraisesti kootun näytteen, eikä näin pyritä tilastollisiin yleistyksiin. Kvalitatiivisessä tutkimuksessa keskeisiä kysymyksiä ovat miksi, miten ja millainen. Aineisto kerätään ja esitetään usein tekstimuotoisesti, ja aineisto pyritään analysoimaan mahdollisimman tarkasti. (Heikkilä 2004, 16-17.)

Tässä tutkimuksessa on käytetty tyytyväisyyskyselyä sekä haastattelua. Kvantitatiivinen ja kvalitatiivinen menetelmä täydentävät toisiaan, ja tutkimuksessa saatuja tuloksia voidaan tarkastella syvällisemmin. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 132-133.) Tyytyväisyyskyselyn tarkoituksena oli opiskelijoiden saamien kokemusten kartoittaminen tilastollisesti. Haastattelulla pyrittiin saamaan toisenlaista näkökulmaa tarkasteltavaan aiheeseen, minkä pohjalta saadaan vertailtua näkemyksiä.

6.1 Kohderyhmä

Tyytyväisyyskyselyn kohderyhmänä toimivat kirjoilla olevat kolmannen (3.) ja neljännen (4.) vuoden liikunnanohjaajaopiskelijat (Amk), jotka ovat aloittaneet opiskelun vuonna 2008 tai 2009. Kohderyhmäläiset ovat viimeistelemässä opintojaan ja näin ollen heidän kokemuksensa ovat vertailtavissa. Kohderyhmä sisälsi yhteensä 86 opiskelijaa.

Kyselyyn vastasi 26 opiskelijaa ja vastausprosentiksi muodostui 30,2%. Vastaajista naisia oli 73% ja miehiä 27%. Kohderyhmäläisten iän mittaaminen koettiin tarpeettomaksi, koska ikähaarukka on kohtalaisen pieni. Vastaajien ikä sijoittui 20-30 vuoden välille.

6.2 Kysely

Kysely järjestettiin sähköisesti Webropol 2.0-ohjelman kautta toukokuussa 2012. Webropol 2.0 -ohjelma mahdollistaa nopeasti täytettävät ja analysoitavat kyselyt sähköisesti. (Webropol the intelligent way, 2012). Kyselylomake (Liite 1) laadittiin ensin sopivaksi Word-ohjelman avulla, minkä jälkeen se luotiin Webropol-ohjelman avulla selkeämmäksi ja helpommin täytettäväksi. Kysely testattiin aluksi kuudella jo aikaisemmin valmistuneella liikunnanohjaajaopiskelijalla. Testauksella saatiin selville kyselyn täyttämiseen tarvittava aika sekä miten kysymykset olivat ymmärrettävissä. Testikyselyyn vastanneet olivat taustoiltaan valittuja, jolloin saatiin selville miten vastaukset etenisivät ja mahdollisesti eroaisivat lopullisessa otoksessa. Testikyselyllä saatiin myös selville tulosten vertailtavuus eri kokemuksiin nähden. Testikyselyn tulokset osoittivat, että kyselyn selkeys ja johdonmukaisuus olivat onnistuneita, mutta kysymysten asettelua muokattiin helpommin ymmärrettäväksi.

Koska kyselyn kohderyhmänä oli Haaga-Helian opiskelijat, lähetettiin lopullinen versio hyperlinkkinä opiskelijoiden henkilökohtaisiin sähköpostiosoitteisiin Haaga-Helian tietojärjestelmän kautta. Hyperlinkin yhteydessä oli minun kirjoittama saatekirje, josta kävi ilmi tutkimuksen tarkoitus ja vastauksien käyttö. Kyselyyn vastaaminen oli vapaaehtoista, anonyymiä ja luottamuksellista.

Kysely sisälsi 26 kysymystä liittyen kansainvälisyyteen. Kysely voidaan jakaa kolmeen osaan, joiden tavoitteena oli kartoittaa taustatietoja, opiskeluaikojen kokemuksia sekä tule-

vaisuuden tavoitteita. Kyselylomake sisälsi valinta-, monivalinta- ja avoimia kysymyksiä. Valintakysymysten väittämissä käytettiin Likertin asteikkoa 1-4 (1=täysin eri mieltä, 4=täysin samaa mieltä). Asteikko ei mahdollistanut en osaa sanoa -vastauksia. Vastajan tuli valita omaa kokemustaan/mielipidettään eniten kuvaava vaihtoehto. Monivalintakysymyksissä vastaajille annettiin vaihtoehtoja, mutta ne sisälsivät myös kohdan ”Jokin muu, mikä?”, johon vastaaja sai vastata avoimesti.

6.3 Haastattelu

Tutkimuksen toisena menetelmänä käytettiin strukturoitua haastattelua. Strukturoidulle haastattelulle on tyypillistä, että se keskittyy tiettyyn aihealueeseen, ja kysymykset ovat ennalta määrättyjä. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 203.) Haastattelun kohteina olivat kaksi koulutuksen sisällöstä tietävää henkilöä, jotka voivat myöskin tehdä päätöksiä koskien opetussuunnitelmaa. Haastattelut tapahtuivat sähköpostin välityksellä. Aikataulullisesti kiireelliset henkilöt saivat näin hieman aikaa perehtyä aiheeseen, ja saattoivat vastata kysymyksiin heille parhaiten sopivana ajankohtana. Haastattelulomakkeessa (Liite 2) kerrottiin tutkimuksen aihe, sekä tutkimuksen tavoitteet. Haastateltaville kerrottiin mihin tarkoitukseen heidän vastauksiaan tullaan käyttämään ja missä yhteydessä. Heille kerrottiin myös, että haastattelun vastauksia käsitellään luottamuksellisesti sekä ne mainitaan tutkimuksessa anonymisti. Lyhyessä haastattelussa kysyttiin heidän näkemyksiään seuraaviin kysymyksiin:

1. Miten kansainvälisyyskasvatus näkyy liikunnanohjaajakoulutuksessa (Amk)?
2. Miten opetussuunnitelmassa on otettu kansainvälisyysteema huomioon?
3. Kuinka tärkeäksi koet kansainvälisyyden liikunnanohjaajakoulutuksessa (Amk) ja tarpeellisenä alan työrintamalla tulevaisuudessa?

Haastattelun tarkoituksena oli selvittää, miten kansainvälisyys näkyy ja painottuu opetussuunnitelmassa. Haastattelusta saadut näkökulmat täydentäisivät tarkasteltua aihetta ja syventäisi tietoja opetussuunnitelman tavoitteista. Haastattelun pohjalta voidaan verrata haastateltavien näkemyksiä opiskelijoiden saamiin kokemuksiin, ja kehittää aineiston avulla opetussuunnitelmaa parempaan suuntaan.

6.4 Tutkimusaineiston käsittely ja analysointi

Tilastollinen tutkimus toteutettiin Internet kyselynä. Tulosten koonti ja analysointi tapahtuivat Webropol 2.0 ohjelmiston avulla. Tilastolliset tarkastelut tehtiin käyttämällä Microsoft Excel 2011 – taulukkolaskentaohjelmaa. Merkityssuhteiden selvittämiseksi tutkimuksen henkilöitä vertailtiin sukupuolen ja kokemusten avulla. Tutkimuksen tuloksia tarkasteltiin tilastollisin menetelmin sekä keskiarvoina että keskihajontoina. Tutkimuksen luotettavuuden mittarina käytettiin p-arvoa, joka laskettiin ryhmien välisten keskiarvojen erojen merkittävyydellä. P-arvon mittaamisessa käytettiin t-testiä. Analysoinnissa käytettiin merkitsevyydestä $p < 0,05$ (melkein merkitsevä), $p < 0,01$ (merkitsevä), $p < 0,001$ (erittäin merkitsevä).

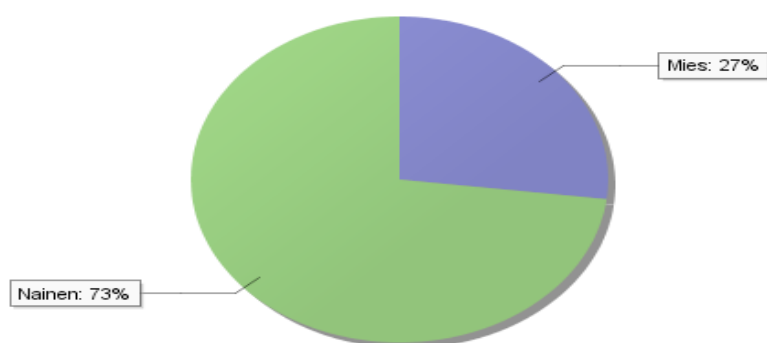
Haastattelua analysoitiin haastateltavien näkemysten avulla. Tulosten tarkastelussa pyrittiin tekemään päätelmiä miten haastateltavat kokevat tarkasteltavan aiheen toteutuvan. Analyysin tarkoituksena on selventää aineistoa ja tuoda sen sisältämät tulokset esille. Aineiston litterointi eli puhtaaksi kirjoittaminen koettiin tarpeettomaksi, koska syvempää analyysia ei ollut tarkoitus tehdä. Aineiston totuudenmukaisuus ja luotettavuus jäi tutkijan harkinnan varaan.

Tulosten analysoinnissa luotettavuutta tarkasteltiin myös validiteetin ja reliabiliteetin avulla. Tutkimuksen reliabiliteetti tarkoittaa kykyä antaa ei-sattumanvaraisia vastauksia. Validiteetti tarkoittaa tutkimuksen pätevyyttä. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 226-227.) Tiivistettynä validiteetti kertoo, mitattiinko sitä, mitä piti, ja reliabiliteetti kertoo, miten tarkasti mitattiin. (Vehkalahti 2008, 41.) Tutkimusmenetelmien yhteiskäytöllä eli triangulaatiolla pyrittiin tarkentamaan tutkimuksen validiteettiä. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 228.)

7 Tulokset

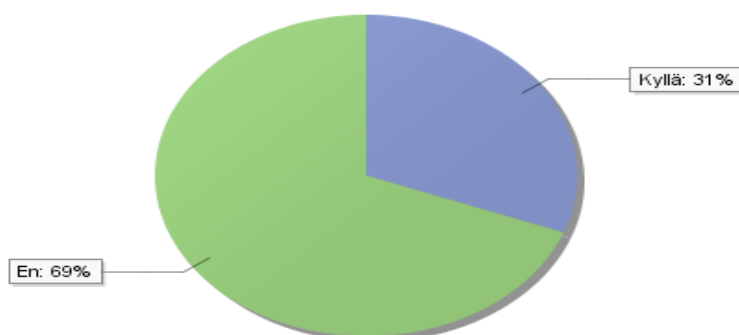
Kyselyn tuloksia on tarkasteltu prosentuaalisesti yhden desimaalin tarkkuudella. Valintakysymyksissä on käytetty Likertin asteikkoa 1-4 (1=täysin eri mieltä, 4=täysin samaa mieltä). Valintakysymyksiä on tilastollisesti tarkasteltu keskiarvoina ja keskihajontoina kahden desimaalin tarkkuudella. Keskiarvojen erojen mittaamisessa ja merkittävyyden mittarina käytettiin p-arvon merkitsevyytensä $p < 0,05$ (melkein merkitsevä), $p < 0,01$ (merkitsevä), $p < 0,001$ (erittäin merkitsevä).

Kyselyyn vastasi yhteensä 26 liikunnanohjaajaopiskelijaa. Vastausprosentti oli 30,2%. Vastaajista valtaosa oli naisia, 73,1%, ja 26,9% vastaajista oli miehiä. (Kuvio 2.)

Kuvio 2. Kyselyyn vastanneiden naisten ja miesten jakauma (%) (n=26)

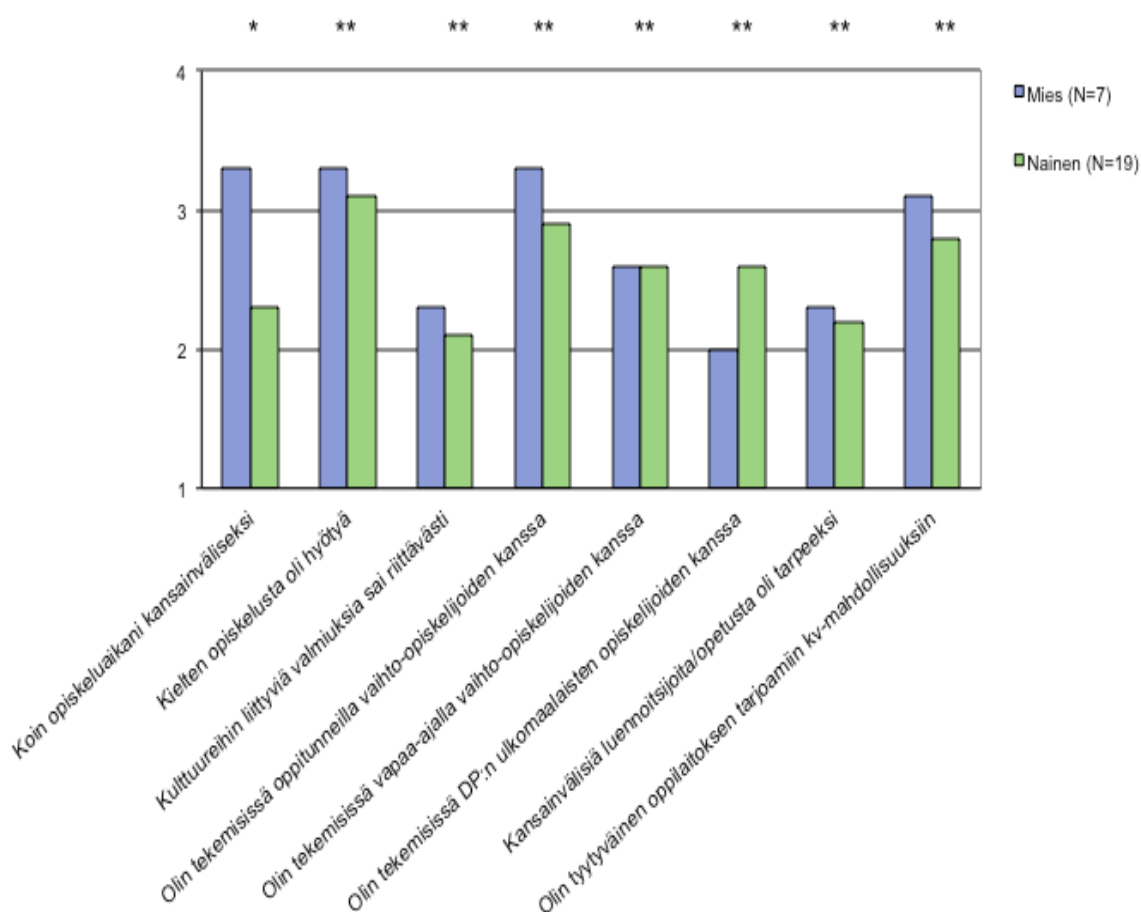
Kyselyyn vastanneista 30,8% oli aikaisemmin ollut vaihdossa, töissä tai asunut ulkomailla. Heistä 62,5% oli naisia ja 37,5% miehiä. Aikaisempi kokemus edellytti vähintään kolmen kuukauden asumista ulkomailla. Suurimmalla osalla ei kuitenkaan ollut aikaisempaa kokemusta. (Kuvio 3.)

Kuvio 3. Aikaisempi kokemus ulkomailta (%) (n=26)

7.1 Opiskeluaika

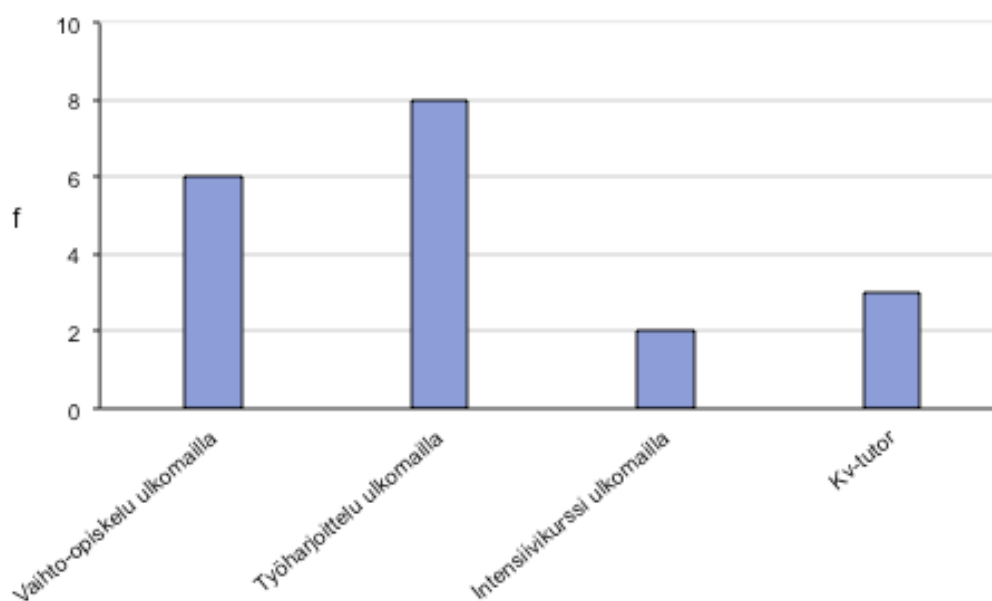
Tutkimukseen vastanneet kokivat kielten opiskelusta olevan hyötyä opiskeluaikana (naiset $3,05 \pm 0,85$; miehet $3,28 \pm 1,1$) ($p < 0,01$). Miehet kokivat olleensa enemmän tekemisissä vaihto-opiskelijoiden kanssa oppitunneilla kuin naiset (naiset $2,94 \pm 0,97$; miehet $3,28 \pm 0,76$) ($p < 0,01$). Vastaavasti naiset olivat tilastollisesti merkittävästi enemmän tekemisissä Degree Programmin ulkomaalaisten opiskelijoiden kanssa kuin miehet ($p < 0,01$). Valtaosa vastanneista opiskelijoista oli suhteellisen tyytyväisiä oppilaitoksen tarjoamiin kansainvälistymismahdollisuuksiin (naiset $2,78 \pm 1,03$; miehet $3,14 \pm 0,69$) ($p < 0,01$). Pieni keskihajonta osoittaa opiskelijoiden olleen varsin yksimielisiä siitä, että kulttuureihin liittyviä valmiuksia ei koettu saavan riittävästi ($2,12 \pm 0,65$) ($p < 0,01$). Vastaaajien kokemukset kansainvälisistä luennoitsijoista ja opetuksesta erosivat toisistaan, eli keskihajonta oli suurinta tässä väittämässä ($2,23 \pm 1,11$) ($p < 0,01$). (Kuvio 4.)

Kuvio 4. Kansainvälisyyden kokeminen opiskeluaikana naisilla ja miehillä asteikolla 1=täysin eri mieltä, 4=täysin samaa mieltä (* $p < 0,05$; ** $p < 0,01$; *** $p < 0,001$)

Vajaa puolet, 46%, kyselyyn vastanneista opiskelijoista käytti hyväkseen oppilaitoksen tarjoamia kansainvälistymismahdollisuuksia. Tämä kysymys jakoi molemmat sukupuolet kahtia, sillä kyselyyn vastanneista naisista 47% ja miehistä 43% oli käyttänyt kansainvälistymismahdollisuuksia. Ennen liikunnanohjaajakoulutusta (Amk) ulkomailla asuneista 50% käytti hyväkseen myös oppilaitoksen tarjoamia kansainvälistymismahdollisuuksia.

Kansainvälisiä palveluita käyttäneitä pyydettiin kertomaan, mitä palveluita he olivat käyttäneet. Vaihto-opiskelu tai työharjoittelu ulkomailla löytyi jokaisesta vastauksesta. Tässä kysymyksessä oli mahdollista valita useampia vaihtoehtoja, joten sama opiskelija on saattanut käyttää useampaa palvelua. Vaihto-opiskelemassa olleista puolet oli naisia ja puolet miehiä. Kaikki työharjoitteluun lähteneistä vastaajista olivat naisia. Ulkomailla suoritettuun intensiivikurssiin oli osallistunut kaksi (2) henkilöä ja kolme (3) vastaajaa on toiminut Vierumäelle saapuneiden vaihto-opiskelijoiden tutorina. Muita valmiiksi annettuja vaihtoehtoja olivat ”intensiivikurssi Suomessa” ja ”kieliopintoja toisessa Haa-ga-Helian yksikössä”. Lisäksi avoimena kohtana oli ”joku muu, mikä”. Näihin kolmeen vaihtoehtoon kukaan ei ollut osallistunut, joten ne on poistettu kuviosta. (Kuvio 6.)

Kuvio 6. Kansainvälisten palveluiden käyttö vastanneiden kesken (n=12)

Kansainvälisiä palveluita käyttäneitä kehoitettiin avoimen kysymyksen muodossa kuvailemaan heidän motiivejaan lähteä ulkomaille. Kielitaidon kehittäminen nousi monessa

vastauksessa esille ja se olikin monelle kokemuksen ohella tärkein motiivi ulkomaille lähtöön.

”Halusin kehittää kielitaitoani ja avartaa maailman katsomustani, sekä kokea millä tavalla opiskelu eroaa suomen opiskelutyylistä.”

”Halusin oppia kieliä ja saada kokemuksia liikunnan alasta toisissa maissa.”

”Halusin kokemuksia ulkomailta.”

Kielitaidon kehittämisen ja kokemuksen ohella, ammatillista suuntautumista haluttiin kehittää ulkomailla. Kansainvälinen työkokemus koettiin hyväksi mahdollisuudeksi.

”Mielenkiinnosta suorittaa työssäoppimisjakso ulkomailla.”

”Olen vasta lähdössä työharjoitteluun Eudapa ohjelman kautta. Mahdollisuus kiinnostaa ja kansainvälinen diplomi.”

”Halusin kehittää englannin kielitaitoani ja kouluttaa itseäni lisää (laitesukellus) sekä nähdä milaista on ohjelmajärjestelmien tuottaminen ulkomailla. Thaimaan aurinko oli myös ihan plussaa ;)”

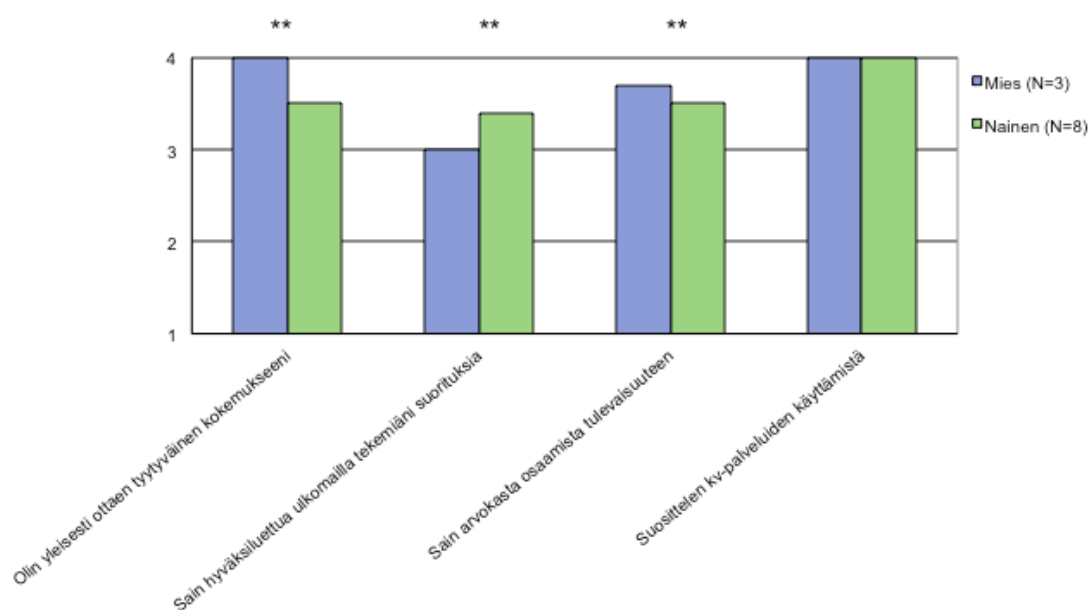
Kansainvälinen kokemus koettiin myös arvokkaaksi tulevaisuuden kannalta. Myöskin henkilökohtaiset tavoitteet ja itsensä kehittäminen mainittiin.

”Koin mahdollisuudet arvokkaaksi opiskelujen ja yleisen sivistyksen kannalta. Kansainvälinen kokemus on aina plussaa tulevaisuudessa.”

”Verkostoitua Suomen ulkopuolelle. Eri kulttuurit ja kielet kiehtoo.”

”Halusin opiskella jossain muussa maassa kuin Suomi ja parantaa Englannin taitoani. Itsenäistyin myös enemmän ulkomailla ja sain itseluottamusta.”

Kansainvälisiä palveluita käyttäneet olivat yleisesti ottaen tyytyväisiä kokemukseensa. Miehet olivat täysin samaa mieltä ja naisetkin suurelta osin tyytyväisiä. Miehet tilastollisesti merkittävästi naisia enemmän (naiset $3,50 \pm 0,75$; miehet $4,0 \pm 0$) ($p < 0,01$). Naiset kokivat saaneensa helpommin hyväksiluetta ulkomailla suoritettuja opintojaan kuin miehet (naiset $3,37 \pm 0,91$; miehet $3,0 \pm 1,0$) ($p < 0,01$). Tulevaisuudun kannalta moni koki saaneensa arvokasta osaamista (naiset $3,50 \pm 1,06$; miehet $3,66 \pm 0,57$) ($p < 0,01$). Kaikki vastanneista suosittelisi kansainvälisten palveluiden käyttöä muille. (Kuvio 7.)

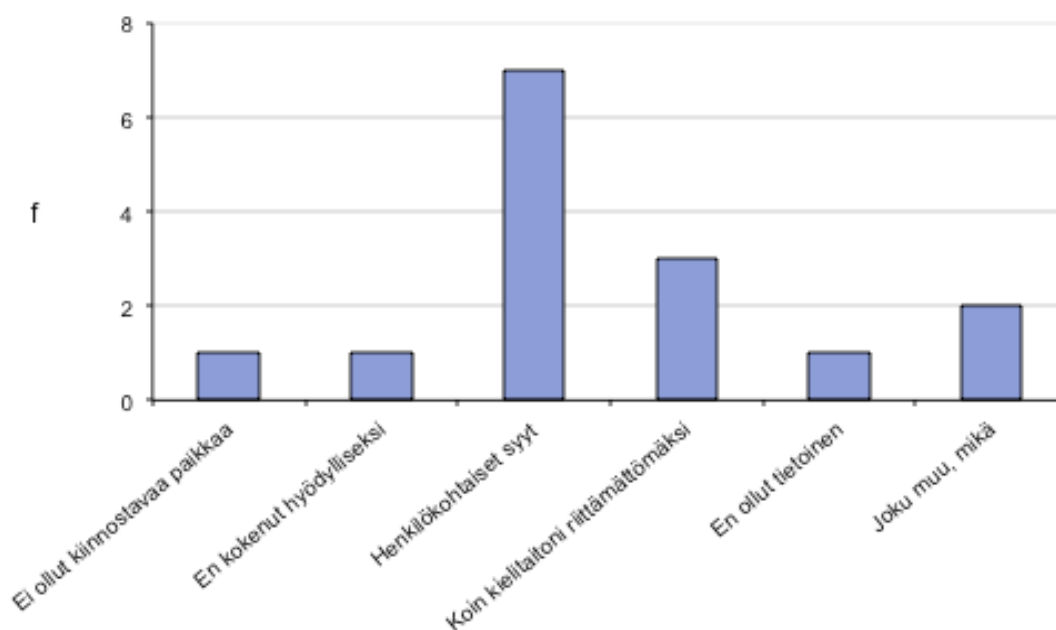
Kuvio 7. Kansainvälisiä palveluita käyttäneiden naisten ja miesten kokemukset asteikolla 1=täysin eri mieltä, 4=täysin samaa mieltä (* $p < 0,05$; ** $p < 0,01$; *** $p < 0,001$)

Kysymykseen neljä (4), “Käytitkö hyväksesi koulutusohjelman tarjoamia kansainvälistymismahdollisuuksia”, “En” –vastanneita pyydettiin kertomaan, miksi he eivät käyttäneet kansainvälisiä palveluita. Useimmat vastaajat olivat merkinneet henkilökohtaiset syyt suurimmaksi tekijäksi. Henkilökohtaisia syitä ei lähdetty sen tarkemmin enää kyselemään. Useampi vastaaja koki kielitaitonsa riittämättömäksi ulkomaille lähtemiseen. Yksittäiset henkilöt olivat maininneet myös vaihtoehdot “ei ollut kiinnostavaa paikkaa”, “en kokenut hyödylliseksi” ja “en ollut tietoinen” syiksi olla käyttämättä mahdollisuuksia. (Kuvio 8.)

Kysymys sisälsi myös avoimen kohdan “joku muu mikä”, johon kaksi henkilö oli vastannut.

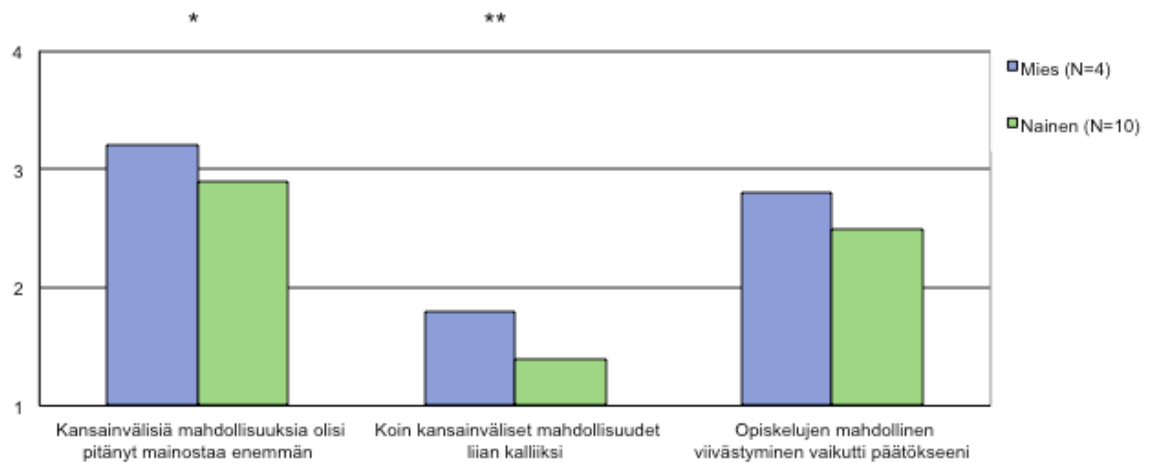
“Ei ollut sopivaa paikkaa.”

“Olin jo lähdessä ja paikkakin oli valmiina, mutta peruutin viime hetkellä. En ollut valmis lähtemään, kun olin juuri sopentunut takaisin Suomeen aupair- aikani jälkeen.”

Kuvio 8. Vastanneiden kokemukset, miksi he eivät käyttäneet kansainvälisiä palveluita (n=14)

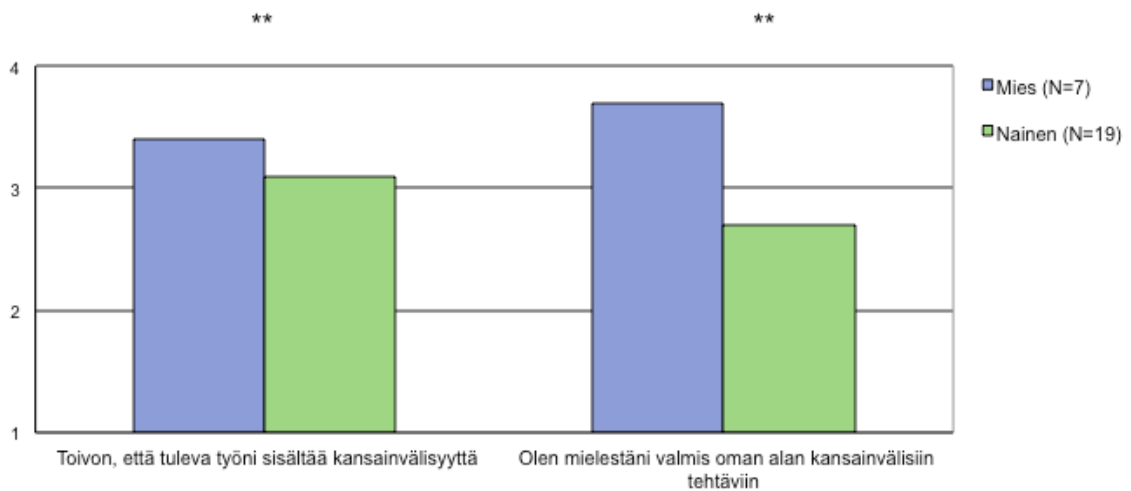
Vastaajia, jotka eivät käyttäneet kansainvälisiä palveluja pyydettiin myös arvioimaan, miksi he eivät käyttäneet kyseisiä palveluja. Molempien sukupuolien edustajat olivat yksimielisiä, että kansainväliset mahdollisuudet eivät olleet liian kalliita palvelujen käyttämiselle. Ero kuitenkin tilastollisesti merkittävä (naiset $1,4 \pm 0,51$; miehet $1,75 \pm 0,50$) ($p < 0,01$). Miehet olivat enemmän sitä mieltä, että kansainvälisiä mahdollisuuksia olisi pitänyt mainostaa enemmän (naiset $2,90 \pm 0,87$; miehet $3,25 \pm 0,95$) ($p < 0,05$). Opiskelujen mahdollinen viivästyminen ei tilastollisesti merkittävästi tuonut eroa miesten ja naisten välille ($p > 0,05$). (Kuvio 9.)

Kuvio 9. Naisten ja miesten kokemukset, miksi he eivät käyttäneet kansainvälisiä palveluita asteikolla 1=täysin eri mieltä, 4=täysin samaa mieltä (* $p < 0,05$; ** $p < 0,01$; *** $p < 0,001$)

7.2 Tulevaisuus

Tutkimukseen vastanneita pyydettiin vastaamaan tulevaisuuteen liittyviin kysymyksiin. Kansainväliset työtehtävät tulevaisuudessa kiinnostavat 73% vastaajista. Halukkuus kansainvälisiin tehtäviin oli 68,4% naisista ja 85,7% miehistä. Miehet kokivat tilastollisesti merkittävästi naisia enemmän olevansa valmiita oman alan kansainvälisiin tehtäviin (naiset $2,73 \pm 1,14$; miehet $3,71 \pm 0,48$) ($p < 0,01$). Pieni keskihajonta miesten osalta osoittaa vastaajien olleen melko yksimielisiä valmiudestaan. Naisten keskihajonta taas kertoo, että naisten vastaukset erosivat toisistaan. Miehet toivoivat myös naisia enemmän, että tuleva työ sisältäisi kansainvälisyyttä (naiset $3,10 \pm 0,87$; miehet $3,42 \pm 0,53$) ($p < 0,01$). (Kuvio 10.)

Kuvio 10. Naisten ja miesten toiveet tulevaisuuden työn kansainvälisyydestä asteikolla 1=täysin eri mieltä, 4=täysin samaa mieltä (* $p < 0,05$; ** $p < 0,01$; *** $p < 0,001$)

7.3 Kehitysideoita kansainväliseen toimintaan

Avoimissa kysymyksissä vastaajia kehoitettiin antamaan palautetta oppilaitoksen kansainväliseen toimintaan liittyen, sekä kehittämisideoita. Palautteissa vastaajien kokemukset vaihtelivat paljon. Osa oli tyytyväisiä ja osa tyytymättömiä toimintaan. Erityisesti markkinointi ja asioiden selkeyttäminen nousivat vastauksissa esille.

”Hienoa että opiskelijoilla on vaihto-opiskelu mahdollisuus käytettävänä ja apua ja neuvoja on saatavilla.”

”Oppilaitoksellamme on hyvä kansainväliset yhteydet. Myös oppilaiden keskuudessa on paljon tietoa kansainvälisistä vesistä, joiden kautta myös itse sain paikan.”

”Paperi asiat selkeimmiksi. Tiedot koulutuksista(ulkomailla) / tarjonnasta selkeämmäksi vaihtoon lähteville. Ettei tule paikan päällä suuria yllätyksiä! Saisi olla enemmän 'tutor' konseptia vaihossa olleiden ja vaihtoon lähtijöiden kanssa, sama työharjoittelupuolella. (kokemuksien vaihtaminen / infot / yleinen tietämys paikasta)”

”Lähteminen voisi olla selkeämpää. Todella paljon säätämistä lähdön aikana. Selkeä ohje (A4) mitä vaihtoon lähtevän tulee tehdä. Ehkä myös lista siitä mitkäopinnot jää kesken oman vaihdon aikana, koska aika vaikeeta selvittää niitä nyt jälkeen päin.”

”Vaihto ja työharjoittelu ulkomailla asioista liian vähän infoa. Jos halusi lähteä vaihtoon piti kaikki asiat selvittää ja hoitaa alusta asti itse. Ei esim. tietoa mihin kohteisiin on mahdollista lähteä vaan olisi pitänyt itse etsiä netistä tietoa että missä on omaa koulutusta vastaava oppilaitos. Ja sen jälkeen vertailla opetussuunnitelmia (jota en vierun osalta ollut koskaan nähnyt) ja katsoa että kurssit menisivät yksiin niihin jotka suomessa jäisi vaihdon takia välistä. Vaihto yms asioita hoitava opettaja ei ollut ikinä tavoitettavissa eikä oikein itsekään tiennyt kaikista mahdollisuuksista...”

Kehittämisideoita kartoittaessa opiskelijat esittivät toiveita ulkolaisista luennoitsijoista sekä koulun sisäisestä tutor-mallista. Toiveena oli myös saada uusia vaihtokohteita, jotka keskittyisivät enemmän suuntautumisopintoihin. Kiitostakin tuli muutamasta asiasta.

”Enemmän ulkopuolisia luennoitsijoita maailmalta, uudet yhteistyökoulut esim Australia, Uusi seelanti, joissa luonto ja liikunta matkailua.”

”Markkinointia tietysti voisi olla enemmän. Opiskelijoiden kesken käydyt keskustelut ovat olleet ainakin itselleni paras tiedon lähde. International week on hyvä tuote, mutta mielestäni kansainvälisyyttä pitäisi saada mukaan viikottaiseen toimintaan, jos tarkoituksena on lisätä kansainvälistymistä. Esim. vierailevat huippuluennoitsijat ulkomailta tai ulkomailla asuneita suomalaisia.”

”1,5 vuotta sitten vaihtoon lähteminen vaati opiskelijalta isoa määrää työtä, josta ei oikein tiennyt mitä tekee. Vaihtoonlähtijöille SELKEÄ muistivihko, jossa lukee kaikki täytettävät lomakkeet sekä aikataulut. Muistivihkoon myös kulttuurishokin vaiheista ja elämisestä ulkomailla yleisesti! Tämä ehdoton!”

”Koulun sisäinen tutor- malli. Koskien tulevia vaihto-oppilaita, työharjoittelua ja vaihtoon lähtöä. Samalla yhteisöllisyyttä tähän ryhmään.

”Eudapa ohjelman kautta kansainvälisyys vasta tuli tutuksi, joten sen subteen minulla ei ole kehitettävää. Meillä opetus oli aina englanniksi ja pääsimme tutustumaan hyvin eri kansalaisuuksiin ja ryhmästämmä tuli todella tiivis.”

”Passi & hammasbarja kurssi viemässä asiaa oikeaan suuntaan. Avoimempaa yhteistyötä ulkolaisien luennoitsijoiden kanssa suuntaavissa opinnoissa (LLM, terveystiik, valm, sov.liik.)”

7.4 Haastattelun tulokset

Kansainvälisyyskasvatuksen kohdalla molemmat haastateltavat olivat pitkälti samoilla linjoilla. Molemmat nostivat esiin normaalit kansainvälistymismahdollisuudet; opiskelijavaihdon sekä kansainvälisen työharjoittelun. Kansainväliset seminaarit sekä vierailevat luennoitsijat sisältyvät myöskin oppilaitoksen kansainvälisyyskasvatukseen.

”Kansainvälisyys näkyy liikunnanohjaajakoulutuksessamme tutkintoon johtavina Englannin kielisinä koulutuksina (DP ja ylempi AMK), vaihto-opiskelijoiden mukanaolona, vierailevina luennoitsijoina ja campus alueella järjestettyinä kv-seminaareina.”

”Suomenkielisessä koulutusohjelmassa on normaalit kv-mahdollisuudet opiskelijoiden saatavilla: opiskelijavaihdot, harjoittelijavaihdot, kv. opiskelijaseminaarit Suomessa tai ulkomailla, vierailevat luennoitsijat ja saapuvat vaihto-opiskelijat.”

” Vierumäen yksikkö on korkealla tasolla, kun verrataan opiskelijoiden kansainvälisen harjoittelun ja vaihtojen määrää subteutettuna opiskelijamäärään.”

Kansainvälisyys toteutuu opetussuunnitelmassa kieliopintoina sekä vapaasti valittavina opintoina. Haastateltava osasi myös kertoa, että kansainvälisyys-määritelmä löytyy jokaisesta yksittäisestä liikunnanohjauksen (Amk) opintojaksosta.

” Opetussuunnitelmassa kv- asiat näkyvät pakollisina kieliopintoina ja vapaasti valittavina kieliopintoina ja kansainvälisinä muina opintojaksosoina sekä Haaga-Helian yhteisinä kansainvälisinä verkko-opintoina.”

” Lisäksi jokaisessa yksittäisessä opintojaksossa ja sen opintojaksokuvauksessa on määritelty opintojaksoson kansainvälisyys. On siis pitkälti opettajasta kiinni, kuinka hän kansainvälisyyttä tuo vastuuopintojaksosiinsa mukaan.”

” Lisäksi opiskelijoille annetaan kielivalmennusta ja muita kansainvälisyyttä tukevia asioita, mm. kulttuureihin liittyviä valinnaisia opintoja.”

” Soveltavassa liikunnassa on mahdollisuus opiskella 30 op:n laajuinen englanninkielinen kokonaisuus, jossa opettajina toimii suuri joukko ulkomaisia asiantuntijoita ja osa opiskelijoista tulee muualta Euroopasta.”

Opetussuunnitelmaan sisältyy myös kansainväliset mahdollisuudet, joita opiskelijoille tarjotaan. Ulkomailla suoritettuja opintoja sekä kursseja pyritään ottamaan huomioon opetussuunnitelmaa silmällä pitäen. Tärkeätä on myös huomioida saapuvat vaihto-opiskelijat, että heille pystytään tarjoamaan opintoja.

” Lisäksi opiskelijoille tarjotaan erittäin monipuolisia mahdollisuuksia lähteä kansainväliseen työharjoitteluun tai opiskelijavaihtoon.”

”Käytännön tasolla vaihto-opiskelijoiden kohdalla pyritään ottamaan ulkomailla suoritettut opinnot mahdollisimman hyvin huomioon ja tarjoamaan saapuville opiskelijoille sellaisia opintoja, jotka edistävät heidän tavoitteitaan.”

Tulevaisuuden kannalta molemmat haastateltavat kokevat kansainvälisyyden tärkeäksi elementiksi. Kulttuurin ja työelämän kansainvälistyminen koskettaa tulevaisuudessa yhä useampia, ja tämän vuoksi monikulttuurisen työskentelyn valmiudet ovat tärkeässä roolissa myös liikunnanohjauksessa.

” Liikunta-alan työmarkkinat (mm. valmennus ja matkailupalvelut) ovat monelta osin kansainväliset jo nyt ja haluamme valmentaa opiskelijoitamme menestymään kansainvälisessä toimintaympäristössä. Mitä todennäköisimmin kansainvälinen vuorovaikutus työelämässä lisääntyy entisestään ja myös Suomi muuttuu entistä monikulttuurisemmaksi. Siksi kansainvälisen ja monikulttuurisen työskentelyn valmiudet ovat tulevaisuudessa entistä tärkeämpiä kaikille liikunnanohjaajille.”

” Kansainvälisyys koskettaa entistä enemmän meitä jokaista niin yksilötasolla kuin työelämässämme. Siksi onkin erittäin tärkeää, että koulutuksen järjestäjät huomioivat tämän kehityssuunnan omia koulutuksiaan kehittäessään. Näin pyrimme tekemään myös liikunnanohjaajakoulutusta kehittäessään.”

” Kansainvälisyys on koko HAAGA-HELLA:ssa tärkeä strateginen osa-alue ja sitä pyritään edistämään monin tavoin.”

8 Pohdinta

Tämän tutkimuksen päälöydöksenä voidaan pitää sitä, että kielten opiskelu koetaan hyödylliseksi liikunnanohjaajakoulutuksessa. Kielten opiskelussa opetusmenetelmänä käytetty tyyli haastaa opiskelijat puhumaan vierasta kieltä. Kursseilla keskitytään alan sanastoon ja suoritetaan erilaisia harjoituksia, jolloin opiskelijaa kannustetaan käyttämään vierasta kieltä ryhmän edessä.

Varsin yksimielisiä oltiin siitä, että kulttuureihin liittyviä valmiuksia ei saada riittävästi opiskeluiden aikana. Näiden panostamiseen tulisi kiinnittää enemmän huomiota. Tutkimuksessa on käynyt ilmi, että Suomi on kansainvälistynyt kovaa vauhtia viimeisen 20 vuoden aikana (Kuvio 1, Väestörekisterikeskus 2012.), ja kansainvälistyy tulevaisuudessakin. Työrintamalla tulee osata käsitellä eri kulttuureista tulevia ihmisiä ja antaa myöskin heille huomiota tasapuolisesti. Opetus- ja kulttuuriministeriön (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2012.) sekä SLU:n (Suomen Liikunta ja Urheilu 2012.) periaatteita on tasarvon ja suvaitsevaisuuden edistäminen. Liikunnanohjaaja (Amk) on työskennellessään lasten ja nuorten kanssa vastuussa kasvatuksesta, ja näyttää toiminnallaan esimerkkiä. Kulttuurien kohtaamiseen tarvittavia valmiuksia ei ehkä osata vielä sisäistää, tai niitä ei välttämättä tiedosteta ennen kuin niitä tarvittaisiin. Samaan kategoriaan voidaan lisätä kansainvälisen opetuksen tyytymättömyys. Kokemukset kansainvälisistä luennoitsijoista ja opetuksesta erosivat vastauksissa melko paljon toisistaan. Kokemukset saattoivat vaihdella pelkästään suuntautumisopintojen perusteella, jolloin keskitytään eri asioihin. Erot saattavat johtua myös siitä, että kysymystä ei ole ymmärretty samalla tavalla. Kysymyksessä on saatettu keskittyä pelkästään kansainvälisiin luennoitsijoihin, ja vastattu vain sen perusteella. Tällöin kysymyksen asettelussa on tapahtunut virhe.

Vastauksista kävi myös ilmi, että oppilaitoksen tarjoamiin kansainvälistymismahdollisuuksiin ollaan melko tyytyväisiä. Vaihto-opiskelijoiden osallistuminen samoille tunneille edistää kanssakäymistä heidän kanssaan myös vapaa-ajalla. Muutaman viime vuoden aikana suoritettut muutokset ovat antaneet hyviä kokemuksia, että kanssakäyminen vaihto-opiskelijoiden kanssa olisi menossa tulevaisuudessa vieläkin parempaan suuntaan.

Kansainvälisiä palveluita käytti 46% kyselyyn vastanneista. Moni heistä on käyttänyt palveluja useampaan kertaan. Esimerkkinä voidaan todeta vastaaja, joka on ollut ensiksi intensiivikurssilla, jonka jälkeen hän on lähtenyt vaihto-opiskelemaan ja sitten toiminut vielä kansainvälisenä tutorina. Kansainvälisiä palveluita käyttäneet ovat olleet kokemuksiansa erittäin tyytyväisiä. Kokemuksiensa perusteella kaikki suosittelisivat yksimielisesti näitä palveluita myös muille. Tämä saattaa johtua siitä, että käyttäjien odotukset ovat ylittyneet matkan aikana ja he ovat saaneet kokemuksia joita eivät voineet kuvitella.

Vastanneet, jotka eivät käyttäneet kansainvälisiä palveluita, mainitsivat ”henkilökohtaiset syyt” suurimmaksi tekijäksi, joka vaikutti päätökseen. Vastausvaihtoehtoja laadittaessa, henkilökohtaisiksi syiksi ennakoitiin kuuluvan muun muassa työpaikka, harrastukset sekä perhesyyt, joka voidaan käsittää parisuhteena. Näitä ei haluttu lähteä sen tarkemmin erittelemään tai tutkimaan, koska sitä ei koettu tarpeelliseksi. Kielitaidon riittämättömyyttä on vaikea lähteä kyseenalaistamaan, koska jokainen kokee kyseisen asian henkilökohtaisesti. Voidaan kuitenkin olettaa, että itseluottamuksen puute puhua vierasta kieltä sekä rohkeus lähteä ulkomaille on saattanut vaikuttaa myös palvelujen käyttämättömyyteen.

Tarkemmin kokemuksia määriteltäessä nousi esille, että kansainvälisiä mahdollisuuksia olisi pitänyt mainostaa enemmän. Suurimpana markkinointikanavana kansainvälisille palveluille toimii Vierumäellä kansainvälisyysviikko, jossa annetaan kattavat infot kansainvälisyydestä. Voidaankin olettaa, että kansainvälisyysviikolle ei ole osallistuttu, jolloin ei ole saatu tietoa, mitä oppilaitoksella on tarjolla. Tanja Rajakko on tutkinut kansainvälisyysviikkoa (Rajakko, Kansainvälisyysviikko ja sen kehittäminen, 2011), joten sen sisältöä ja markkinointia ei sen tarkemmin käsitellä.

Opiskelujen viivästyminen on myöskin vaikuttanut oppilaiden päätöksiin. Vaikka koulussa kerrotaankin, että ulkomailla suoritettuja opintoja voidaan hyväksilukea, niin käytännössä opinnot eivät mene kuitenkaan ihan yhteen. On sanomattakin selvää, että jos lähdet puoleksi vuodeksi muualle opiskelemaan, jää sinulle oman koulun opinnot suorittamatta. Ideaalia olisi tietenkin opiskella ulkomailla samoja kursseja kuin mitä Suomessa olisi, mutta näiden haaliminen ei aina ole mahdollista. Opintojen myöhemmin suorittaminen vaatii paljon opiskelijalta itseltään, ja melkein automaationa se tarkoittaa,

että kurssit pitää suorittaa seuraavana vuonna toisten opiskelijoiden kanssa. Tämä aiheuttaa opiskelijalle helposti sellaisen tunteen, että ulkomailla suoritettut opinnot ovat olleet pelkästään plussaa, mutta mahdollisuutta ei koeta niin hyödylliseksi. Opinnot viivästyvät helposti, ja valmistuminen siirtyy eteenpäin.

Tulevaisuutta pohtiessa 73% haluaisi työskennellä kansainvälisissä tehtävissä, ja toivoo tulevan työn sisältävän kansainvälisyyttä. Vaikka halukkuus kansainvälisiin tehtäviin löytyi suurimmalta osalta opiskelijoista, niin valmius oman alan kansainvälisiin tehtäviin erosi huomattavasti miesten ja naisten osalta. Tässä voidaan miettiä ovatko miehet olleet itseluottavaisempia kuin naiset, vai ovatko naiset olleet rehellisempiä ja realistisempia kuin miehet.

Haastattelun vastauksissa käy ilmi, että kansainvälisyys tiedostetaan tärkeäksi osaluueeksi tulevaisuuden työrintamalla ja sille on suunniteltu tietyt raamit opetussuunnitelmaan. Tulevaisuuden työrintamalla onkin ennusteiden mukaan tarvetta kansainväliselle työvoimalle suurten ikäryhmien eläköitymisen myötä. Tämä asettaa haasteita suomalaisille työntekijöillekin. (Heikkilä & Pikkarainen 2008.) Haastattelun vastauksista jää kuitenkin helposti sellainen kuva, että kansainvälisyys koetaan pelkästään kieliopintoina, opiskelijavaihtona sekä kansainvälisenä työharjoitteluna. Haastattelussa nostettiin esille, että kansainvälisyys on osa jokaista opintojaksokuvausta, ja on opettajien vastuulla miten he tuovat kansainvälisyyden käytäntöön. Kansainvälisyyttä voidaan tuoda esille osallistumalla kansainvälisiin seminaareihin, tuomalla kansainvälisiä luennoitsijoita tai käyttämällä kansainvälistä kirjallisuutta. Tämä on juuri se, mitä Lehtonen kaipasi opetukseen. (Lehtonen 1993, 24-25.).

Tutkimuksen vastauksia vertailtaessa huomio kiinnittyy seuraaviin kohtiin. Kieliopinnot koetaan hyödylliseksi opiskelijoiden osalta, ja niihin ollaan tyytyväisiä. Niitä myöskin painotetaan paljon, mikä käy ilmi haastattelun tuloksista. Kieliopintojen konsepti on molempien osapuolien osalta hyvällä mallilla. Kansainvälisten palveluiden toiminta ja tarjonta ovat myöskin molempien osapuolten mukaan kunnossa, ja tyytyväisyys kohtaa tarjonnan hyvin. Ristiriidaksi osoittautuu kansainvälisten luennoitsijoiden ja kulttuureihin liittyvien valmiuksien puute. Opetussuunnitelman ja käytännön totetus eivät tässä osin täsmää. Kansainvälisiä luennoitsijoita ja opetusta tarkasteltaessa pitää kuitenkin

muistaa, että raha keinuttaa tätä kehtoa. Näiden tuominen vaatii usein järjestelyä sekä merkittävän summan rahaa toteutuakseen. Osittain samanlainen tilanne on myöskin kulttuureihin liittyvien valmiuksien suhteen. Molemmilla saroilla opetus tarkoittaisi hyvin pitkälti opetuksen ulkoistamista, mikä lisäisi kuluja merkittävästi. Kovalainen (teoksessa Pitkänen 2011, 200-205.) kuuluuttaa pitkäjänteistä työtä kehittämisen saralla, ja näin ollen muutaman luennoitsijan tuominen ei liene olennaista.

Tutkimuksessa käytettiin hyväksi kvantitatiivista ja kvalitatiivista tutkimusmenetelmää. Näiden yhteiskäytöllä saatiin täydennettyä toista, sekä pystyttiin vertailemaan saatuja tuloksia. Kvantitatiivisessa osiossa aineistonkeruumenetelmänä käytettiin kyselylomaketta, jolla mitattiin opiskelijoiden tyytyväisyyttä heidän opiskeluaikaansa. Kvalitatiivisenä menetelmänä käytettiin strukturoitua haastattelua, jossa kysymykset olivat ennalta määrättyjä molemmille haastateltaville.

Tyytyväisyyskyselyyn vastasi 26 liikunnanohjaajaopiskelijaa, ja vastausprosentiksi muodostui 30,2%. Vaikka noin joka kolmas vastasi kyselyyn, jäi otos silti suhteellisen pieneksi. Vastaamattomuuteen on vaikea keksiä syitä, mutta siihen on saattanut vaikuttaa kyselyn ajankohta, kiire, välinpitämättömyys sekä tietämättömyys aiheesta.

Kysely koettiin parhaaksi suorittaa sähköisesti Webropol-ohjelman avulla. Se tavoittaisi kaikki helposti sähköpostin välityksellä ja antaisi vastaajan vastata kyselyyn itselleen parhaiten sopivana ajankohtana. Kyselyyn vastaaminen olisi helppoa ja tulosten analysointi onnistuisi helposti ohjelman avulla. Ohjelma mahdollisti myös kyselyn johdatellun etenemisen vastauksien perusteella, mikä oli tässä tutkimuksessa tarpeen. Kyselyyn vastaaminen oli suhteellisen nopeaa ja siihen annettiin reilusti aikaa. Ongelmaksi muodostui kyselyn lähettäminen. Koska kyseessä oli Haaga-Helian opiskelijat, ei henkilökohtaisia sähköpostiosoitteita voinut jakaa, vaan kysely lähetettiin Haaga-Helian tietojärjestelmän kautta Helsingistä. Tämän voidaan myöskin olettaa olevan syynä vastaamattomuuteen. Varmuutta sähköpostin aktiivisesta käytöstä ei ollut, mistä johtuen ei ole varmuutta siitä onko kysely tavoittanut kaikkia kohderyhmäläisiä. Ennen tuloksien käsittelyä lähetettiin vielä muistutus, jossa kehoitettiin vastaamaan kyselyyn. Muistutus lähetettiin sosiaalisessa mediassa mahdollisimman monelle kohderyhmäläiselle, mutta kaikkia se ei tavoittanut. Jälkeenpäin ajateltuna kysely olisi ollut ehkä parempi järjestää

yhteisten oppituntien yhteydessä, jolloin se olisi tavoittanut useamman ja otos olisi ollut suurempi.

Haastattelut päätettiin toteuttaa sähköpostin välityksellä, missä kysymykset olivat ennalta määrättyjä ja molemmille haastateltaville täysin samanlaiset. Aikataulullisesti tämä sopi paremmin sekä tutkijalle, että myös haastateltaville. Kysymykset laadittiin tutkimusongelmien pohjalta ja niiden tarkoituksena oli saada toisenlaista näkökulmaa tarkasteltavaan aiheeseen, sekä tutkia tarjotaako opetussuunnitelma tarvittavia valmiuksia kansainväliseen toimintaan tulevaisuudessa. Vaikka haastattelut onnistuivatkin halutulla tavalla, olisi ne voineet suorittaa alkuperäisellä suunnitelmalla henkilökohtaisesti. Sähköposti ei mahdollistanut sijaa lisäkysymyksille, jonka takia vastaukset jäivät hieman suppeiksi. Vaikka opetussuunnitelmaa ei ollut tarkoitukseen tutkia sen tarkemmin, olisi henkilökohtaiset haastattelut varmasti synnyttäneet mielenkiintoiset keskustelut aiheesta ja syventäneet aiheen tarkastelua.

Tutkimuksen luotettavuutta tarkasteltiin reliabiliteetin ja validiteetin avulla. On täysin mahdotonta sanoa, kuinka huolellisesti ja rehellisesti opiskelijat antoivat vastauksensa. Vastaajien suhtautumista kyselyyn ja perehtyneisyyttä aiheeseen ei myöskään voida arvioida. Voidaan kuitenkin olettaa, ettei opiskelijoiden perehtyneisyys heikennä tutkimuksen validiutta, sillä tutkimuksen aihepiiri käsitteli heille tuttua aihetta ja heidän kokemuksiaan. Suurempi otos olisi lisännyt tutkimuksen reliabiliteettia, sillä satunnaisten vastausten mahdollisuus pienenisi. Tutkimuksen otoksen koko ei silti heikennä tutkimuksen validiutta. Tutkimuksen luotettavuuteen ja pätevyteen vaikutti positiivisesti monipuoliset tulosten analysointimenetelmät: ristiintaulukointi, keskiarvojen- ja keskihajontojen vertailu, sekä tilastollista merkitsevyyttä vertaileva t-testi eli p-arvo.

Kansainvälisyyttä ei ole aikaisemmin Vierumäellä tutkittu tästä näkökulmasta, joten se antaa tutkimukselle lisäarvoa nostamalla työn hyödyllisyyttä. Opiskelijoiden saamat kokemukset saattavat erota siitä, miten opetussuunnitelmassa on suunniteltu kansainvälisyyden toteutuvan. Opiskelijoiden näkökulma on tästä syystä tärkeä huomioida, kun puhutaan opetussuunnitelman kehittämisestä.

Tutkimuksen toimeksiantajana toimi Haaga-Helia ammattikorkeakoulun Vierumäen yksikkö. Työn ohjaajana toimi Vierumäen yksikön Kansainvälisyyskoordinaattori Mairit Pellinen. Vierumäen yksikkö on kehittämässä ja muokkaamassa opetussuunnitelmaansa, ja opinnäytetyö toimisi apuvälineenä kansainvälistä osuutta kehitettäessä.

Jatkotutkimusehdotuksena voisi toimia tutkimus, jossa verrattaisiin eri opiskelijoiden opiskelupolkua. Tutkimuksessa tarkasteltaisiin miten eri opiskelijat ovat kokeneet opiskeluaikansa kansainvälisestä näkökulmasta. Tutkimukseen valittaisiin opiskelijoita, jotka ovat käyttäneet kansainvälisiä palveluita kenties useamman kerran, sekä opiskelijoita joiden kansainvälisyys käsittää pelkästään pakolliset kieliopinnot. Myöskin suuntautumisopintojen vertailu onnistuisi tässä tutkimuksessa hyvin. Kuvitellun tutkimuksen tutkimusmenetelmänä kannattaisi käyttää kvalitatiivista menetelmää, jolloin henkilöistä saisi syvällisempää tietoa. Kuviteltu tutkimus laajentaisi ja täydentäisi tämän tutkimuksen tuloksia, sekä tarkastelisi miten opiskelupolut eroavat toisistaan.

Parannusehdotuksena voisi tässä työssä olla haastattelun käyttäminen myös opiskelijoille tyytyväisyyskyselyn ohessa. Haastatteluilla olisi voinut saada syvällisempiä ja henkilökohtaisempia vastauksia opiskelijoilta. Tutkimuksessa käytetty tyytyväisyyskysely olisi pitänyt toteuttaa yhteisesti koulun yhteydessä, jolloin se olisi varmuudella tavoittanut suuremman määrän opiskelijoita. Kyselylomaketta olisi voinut myös laajentaa, jolloin aiheesta olisi saanut vielä enemmän irti ja tarkempaa tietoa. Tutkimuksessa käytetty haastattelu olisi voitu suorittaa henkilökohtaisesti haastattelemalla tarkemman kuvan saamiseksi. Haastattelu olisi näin ollen saanut tärkeämmän merkityksen tutkimuksesta.

9 Kehitysideoita kansainväliseen toimintaan

Kehitysideoita Vierumäen kansainväliseen toimintaan on lähdetty kartoittamaan opiskelijoilta saamien palautteiden pohjalta sekä työn yhteydessä tulleista ajatuksista. Kehitysideoita pohtiessa on pyritty pitämään koulutus etusijalla ja peilattu opetussuunnitelmaan sopeutuviin mahdollisuuksiin.

Palautteista nousi esille koulun sisäinen tutor-malli, joka on kehittelemisen arvoinen idea. Nykyisellään ulkomailla olleet ovat päässeet jakamaan kokemuksiaan ja kertomaan niistä kansainvälisyysviikon yhteydessä. Tämän jatkaminen on ehdottomasti säilytettävä, ja esityksiin pitäisi saada enemmän opiskelijoita paikalle, jotta tietoisuus lisääntyisi. Tämän lisäksi olisi hyvä kerätä aikaisemmin ulkomailla olleita kasaan jakamaan kokemuksiaan tuleville, jotka ovat saaneet tiedon lähtemisestä. Yhteisissä tapaamisissa voisi kerrata huomioon otettavia asioita, sekä jakaa hyödyllistä tietoa paikasta, kulttuurista yms. Haaga-Heliällä on ainakin joskus ollut tällainen tapahtuma, mutta allekirjoittanut ainakin koki sen hieman turhaksi. Tämä suunniteltu tapaaminen koskisi Vierumäen opiskelijoita, jolloin hyötynäkökulma tulisi paremmin esille. Nämä tutorit voisivat myös auttaa kansainvälisyyskoordinaattoria ennalta määrättyjen asioiden hoidossa. Tutorit toimisivat myös kansainvälisinä tutoreina saapuville vaihto-opiskelijoille. Vasta muutama vuoden ajan Vierumäellä on ollut tutoreita. Tutoroinnissa olisi osana työelämälähtöisyys ja siitä voisi saada opintopisteitä tehdyn työn mukaan. Tämä konsepti kehiteltynä toimisi vastauksena moniin opiskelijoiden mainitsemiin epäkohtiin.

Opiskelijat toivoivat kansainvälisiin palveluihin lisää mahdollisuuksia ja vaihtokohteita. Kuten taustaosuudessa kävi ilmi, vaihtokohteita on tällä hetkellä noin 20, ja keskeisimpiäkin noin 10. (Haaga-Helia amk. Kansainvälistyminen, vaihtokohteet. 2012.) Vaihtokohteetkin on jaoteltu eri aihepiirien mukaan, joten jokaiselle varmasti löytyy oma paikkansa suuntautumisen mukaan. Vaihtokohteiden saaminen on vaikeaa, koska se edellyttää molemminpuoleista yhteistyötä. Varsinkin Euroopan ulkopuolelle suunnatut vaihdot olisivat monella tavalla haastavaa järjestää. Työharjoittelupuolella toiminta perustuu paljon opiskelijan itse etsimään paikkaan. Ulkomaille lähteviä tulisi rohkaista neuvottelemaan ja kysymään, olisiko mahdollista, että tulevaisuudessakin paikka voisi

tarjota harjoittelua oppilaitoksen opiskelijoille. Näin ollen yritys voisi antaa yhteistyötönsä koululle jolloin tulevaisuudessa olisi mahdollista tehdä yhteistyötä.

Haastattelun tuloksissa kävi ilmi, että Vierumäen yksikkö on korkealla tasolla, kun verrataan opiskelijoiden kansainvälisen harjoittelun ja vaihtojen määrää suhteutettuna opiskelijamäärään. Tämä käy ilmi myös vuoden 2011 kansainvälisestä kuvauksesta. (Taulukko 1. Kv-toiminta lukuina vuonna 2011.) Tämän suhteellinen kasvattaminen ei varmasti ole ideaalia, eikä varmaan toivottavaakaan. Vaihto-opiskelun ja kansainvälisen harjoittelun ohessa olisikin syytä keskittyä lyhyisiin vaihtoihin ja intensiivikursseihin. Näillä olisi mahdollista syventyä juuri tiettyihin osa-alueisiin opinnoissa, ja tarjota samalla kansainvälistä kokemusta opiskelijoille. Lyhyitä kursseja ja koulutuksia löytyisi varmasti jokaiselta liikunnan osa-alueelta. Oppilaitoksen tulisikin rohkaista opiskelijoita enemmän tämän kaltaisiin opintoihin, jolloin oma mielenkiinto ja syventyminen alaan nousisi enemmän esille. Se, mihin kategoriaan opintoja nämä sitten kuuluisivat, olisi mietittävä tarkkaan. Mutta varmasti kaikkiin syventäviin opintoihin löytyisi mahdollisuuksia. Vapaasti valittaviin opintoihin mentäessä kysymys kuuluisi, että tulisiko niiden määrää lisätä opetussuunnitelmassa.

Vierumäki mainostaa internetsivuillaan, että toimii aktiivisesti kansainvälisissä verkostoissa ja kehityshankkeissa. (Vierumäki. Kansainvälistyminen. 2012.) Yhteistyö Haaga-Helian kanssa on luonut hyvät monikulttuuriset edellytykset Vierumäen kampukselle. Vierumäki ja Suomen urheiluopisto tunnetaan ja tiedetään ympäri Suomea. Kampus alueella vierailee vuosittain tunnettuja ihmisiä liikunnan ja urheilun saralta, niin Suomesta kuin myös ulkomailta. Lisäksi Vierumäellä sijaitsee muun muassa Olympiakomitean harjoitus- ja valmennuskeskus sekä Kansainvälisen Jääkiekon Kehityskeskus. (Vierumäki. Tietoa meistä. 2012.) Laajempi yhteistyö Suomen urheiluopiston kanssa, sekä esimerkiksi näiden toimijoiden kanssa tarjoaisi loistavia ja mielenkiintoisia luennoitsijoita myös kansainvälisyyteen liittyvissä asioissa. Vierumäellä koulutetaan liikunta-alan ammattilaisia tulevaisuuteen ja kun alueelta löytyy tuollaisia toimijoita, niin opiskelijat voisivat saada heiltä hyvää oppia ja vaikutteita. Tapahtumien ja eri seminaarien tiukempi integraatio lukujärjestyksiin ja tietoa eteenpäin opiskelijoille mahdollisuuksista. Tärkeiden urheilupäättäjien ja urheilijoiden kokemuksista saa ammennettua paljon irti tietoa jota ei kirjoista saa kerättyä.

Yhteistyön lisääminen myöskin ulkomaalaisten kanssa, jotka Vierumäelle saapuvat on tärkeää ja edistää kulttuurien välisiä kohtaamisia. Vaihto-opiskelijoiden monipuolinen käyttäminen, sekä vierailevien opettajien kierrättäminen eri ryhmien välillä luennoimassa edistää tietoisuutta kulttuurien eroista. Aiheen ja luennon ei aina tarvitse olla viimeisen päälle omaan alaan liittyvä, vaan luennoitsija voi tulla keskustelemaan ja tarjota erilaisia näkökulmia tilanteisiin.

Haastatteluissa kävi ilmi, että liikunta-alan työmarkkinat ovat monelta osin jo nyt kansainvälisiä - ja mitä todennäköisemmin jatkossa kasvavassa määrin. Kansainvälisiin ja monikulttuurisiin valmiuksiin onkin tärkeätä keskittyä ja jakaa tietoa eteenpäin. Ammatikorkeakoulun lähtökohtana on työelämälähtöisyys, ja tulevaisuuden työllistyminen vaatii kansainvälisiä taitoja myös liikunnan alalla.

Lähteet

Cimo. 2012. Opiskelija- ja harjoittelijavaihto. Luettavissa:

http://www.cimo.fi/ohjelmat/erasmus/liikkuvuus/opiskelija_ ja_harjoittelijavaihto.

Luettu: 14.11.2012.

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu. 2012. Luettavissa: www.haaga-helia.fi. Luettu:

22.8.2012

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu. 2012. EUDAPA. Luettavissa: www.haaga-helia.fi/eudapa. Luettu: 12.11.2012.

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu. 2012. Kansainvälistyminen. Luettavissa:

myynet.haaga-helia.fi/kansainvalisyys. Luettu: 22.8.2012.

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu. 2012. Kansainvälistyminen, vaihtokohteet. Luetta-

vissa: <http://haaga-helia.moveonnet.eu/moveonline/exchanges/search.php>. Luettu:

12.11.2012.

Haatainen, T. 2004. Globaali vastuu. Teoksessa Myllymäki, T. (toim.). Pallo haltuun. s.

7-9. Esa Print Oy. Lahti

Harinen, P. 2000. Valmiiseen tulleet – Tutkimus nuoruudesta, kansallisuudesta ja kansalaisuudesta. Hakapaino Oy. Helsinki.

Heikkala, J. 1994. Huippu-urheilu, kansainvälisyys ja kansallinen identiteetti. Teoksessa LIKES. (toim.). s. 227-231. Liikunnan yhteiskunnallinen perustelu. Kopi-Jyvä Oy. Jyväskylä.

Heikkilä, T. 2004. Tilastollinen tutkimus. 5., uudistettu painos. Edita. Helsinki.

Heikkilä, E. & Pikkarainen, M. 2008. Väestön ja työvoiman kansainvälistyminen nyt ja tulevaisuudessa. Newprint. Raisio.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. Tutki ja kirjoita. 13.-14., osittain uudistettu painos. Tammi. Helsinki.

Holmström, S. 14.11.2012. Kansainvälisten asioiden päällikkö. HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu. Sähköposti.

Honkapohja, S. 2001. Kulttuuri ja ympäristö kansainvälisyyteen kasvamisen ytimessä. Teoksessa Torsti, P. (toim.). Kansankodista maailmankylään - Puheenvuoroja kansainvälistymisestä. s. 27-29. Kyriiri Oy. Helsinki.

Itkonen, H. 1997. Liikuttaako suvaitsevaisuus. Kiteen Paino Ky. Joensuu.

Itkonen, H. & Sänkiaho, R. 2000. Kansallisesta kansainväliseen – Kuinka muutos näkyy liikuntakulttuurissa? Teoksessa Miettinen, M. (toim.). Haasteena huomisen hyvinvointi. s. 189-212. LIKES-tutkimuskeskus. Paino-Porras Oy. Jyväskylä.

Järvelä, M-L 2010. Monikulttuurinen Suomi – monikulttuurinen koulu. Teoksessa Törmälehto, T. (toim.). Maailma tuli tunnille. s. 31. ÄOL. Helsinki.

Järvinen, H. 1994. Urheilun joukkotiedotuksen kansainvälinen merkitys. Teoksessa LIKES. (toim.). s. 131. Liikunnan yhteiskunnallinen perustelu. Kopi-Jyvä Oy. Jyväskylä.

Katainen, J. 2012. Hjallicksen kanssa. Tv-ohjelma. Katsottu: 12.4.2012.

Kela. 2012. Osa tutkinnosta ulkomailla. Luettavissa:

<http://www.kela.fi/in/internet/suomi.nsf/NET/041102114806IL?OpenDocument>.

Luettu: 14.11.2012.

Kovalainen, N. 2011. Kulttuurien välinen vuorovaikutus korkeakoulutuksen areenalla. Teoksessa Pitkänen, P. (toim.). Kulttuurien kohtaamisia arjessa. s. 200-205. Vastapaino. Tampere.

Lehtonen, J. 1993. Kulttuurien kohtaaminen. Näkökulmia kulttuurienväliseen kanssakäymiseen. Jyväskylän yliopisto, viestintätieteiden laitos. Jyväskylä.

Listo-Alén, H. 1993. Kulttuurista oppiminen ja kansainvälisempi orientoituminen. Teoksessa Lehtonen, J. (toim.). Kulttuurien kohtaaminen. Näkökulmia kulttuurienväliseen kanssakäymiseen. s. 156. Jyväskylän yliopisto, viestintätieteiden laitos. Jyväskylä.

Myllymäki, T. 2004. Pallo haltuun. Esa Print Oy. Lahti.

Nylund, M. 2006. Suurtaapahtuman kotiyleisöt: MM-kisat, kaupunkilaiset ja kansalaiset. Teoksessa Nylund, M., Laakso, S. & Ojajärvi, S. (toim.). Urheilu, maine ja raha – Tutkimuksia vuoden 2005 yleisurheilun MM-kisoista. s. 41. Tammer-Paino Oy. Tampere.

Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2012. Luettavissa: www.minedu.fi/OPM/Liikunta. Luettu: 27.2.2012.

Passila, E. 2009. Johtaminen globalisaatiossa – Teoria ja käytäntö. Saarijärven Offset Oy.

Pellinen, M. 25.1.2012. Kansainvälisyyskoordinaattori. HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu, Vierumäen yksikkö. Haastattelu.

Pellinen, M. 25.1.2012a. Kansainvälisyyskoordinaattori. HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu, Vierumäen yksikkö. Sähköposti.

Pellinen, M. 26.4.2012. Kansainvälisyyskoordinaattori. HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu, Vierumäen yksikkö. Sähköpostiviesti.

Rajakko, T. Kansainvälisyysviikko ja sen kehittäminen. 2011.

Luettavissa: <https://publications.theseus.fi/handle/10024/30771>. Luettu: 22.8.2012.

Rohweder, L. 2008. Kasvaminen globaaliin vastuuseen. Yhteiskunnan toimijoiden puheenvuoroja. Opetusministeriö.

Salo-Lee, L. 2010. Oman kulttuurin ymmärtäminen avaimena kulttuurienväliseen kompetenssiin. Teoksessa Törmälehto, T. (toim.). Maailma tuli tunnille. s. 23. AOL. Helsinki.

Suomen Liikunta ja Urheilu. 2012. Luettavissa: www.slu.fi/reilu_peli/. Luettu: 29.2.2012.

Suomen Palloliitto. 2012. Luettavissa: <http://www.palloliitto.fi/node/719/kaikkipelaa-ohjelma>. Luettu: 29.2.2012.

Telama, R. 2000. Kuinka liikunta ja urheilu tukevat kasvua ja sosiaalista kehitystä kouluikässä? Teoksessa Miettinen, M. (toim.). Haasteena huomisen hyvinvointi. s. 60. LIKES-tutkimuskeskus. Paino-Porras Oy. Jyväskylä.

Törmälehto, T. 2010. Maailma tuli tunnille. AOL. Helsinki.

UEFA. 2012. Luettavissa: <http://www.uefa.com/uefa/elevenvalues/index.html>. Luettu: 27.2.2012.

Vahvaselkä, I. 2009. Kansainvälinen liiketoiminta ja markkinointi. Edita. Helsinki.

Vehkalahti, K. 2008. Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. Tammi. Helsinki.

Vierumäki. 2012. Kansainvälinen toiminta. Luettavissa: <http://www.vierumaki.fi/opiskelu-ja-koulutus/tyoelamayhteisty-ja-kansainvalisyys/kansainvalinen-toiminta/>. Luettu: 12.11.2012.

Vierumäki. 2012. Tietoa meistä. Luettavissa: <http://www.vierumaki.fi/tietoa-meista/suomen-urheiluopisto/>. Luettu: 14.11.2012.

Väestökisterikeskus. 2012. Väestörakenne 2010. Luettavissa:

http://tilastokeskus.fi/til/vaerak/2010/01/vaerak_2010_01_2011-09-30_kat_001_fi.html. Luettu: 30.9.2012.

Webropol the intelligent way. 2012. Luettavissa: www.webropol.fi. Luettu: 30.8.2012.

Liitteet

Liite 1. Kyselylomake

Tavoitteena on tutkia liikunnanohjaajaopiskelijoiden tyytyväisyyttä tutkinnon tarjoamiin kansainvälistymismahdollisuuksiin.

Tavoitteena on myös kartoittaa opiskelijoiden kokemuksia oppilaitoksen tarjoamiin kansainvälisyyteen liittyviin valmiuksiin.

Kyselyllä pyritään kehittämään kansainvälistä osuutta liikunnanohjaajakoulutuksessa.

1. Sukupuoli
Mies
Nainen

2. Oletko aikaisemmin ollut vaihdossa/töissä/asunut ulkomailla (vähintään kolme kuukautta)
Kyllä
Ei

Arviointiasteikko: 4 = täysin samaa mieltä, 3 = melkein samaa mieltä, 2 = vähän eri mieltä, 1 = täysin eri mieltä. Ympyröi eniten mielipidettäsi kuvaava numero.

Opiskelu aika

3. Koin opiskeluaikani kansainväliseksi	1	2	3	4
4. Koin, että kielten opiskelusta oli hyötyä	1	2	3	4
5. Koin, että kulttuureihin liittyviä valmiuksia sai riittävästi	1	2	3	4
6. Olin tekemisissä oppitunneilla vaihto-opiskelijoiden kanssa	1	2	3	4
7. Olin tekemisissä vapaa-ajalla vaihto-opiskelijoiden kanssa	1	2	3	4
8. Olin tekemisissä Degree Programmin ulkomaalaisten opiskelijoiden kanssa.	1	2	3	4
9. Koin, että kansainvälisiä luennoitsijoita/opetusta oli tarpeeksi	1	2	3	4
10. Olin tyytyväinen oppilaitoksen tarjoamiin kansainvälistymismahdollisuuksiin	1	2	3	4

11. Käytitkö hyväksesi koulutusohjelman tarjoamia kansainvälistymismahdollisuuksia?

KYLLÄ

EN

Jos vastasit EN, siirry kysymykseen 18.

12. Jos käytit kansainvälisyys -palveluja, niin mitä?

Vaihto-opiskelu ulkomailla

Työharjoittelu ulkomailla

Intensiivikurssi ulkomailla

Intensiivikurssi Suomessa

Kieliopintoja toisessa HH:n yksikössä

Kv-tutor

Joku muu, mikä?

13. Miksi käytit palveluja?

Arvioi kokemustasi

14. Olin yleisesti ottaen tyytyväinen kokemukseeni 1 2 3 4

15. Sain hyväksiluettua ulkomailla tekemiäni suorituksia helposti 1 2 3 4

16. Sain arvokasta osaamista tulevaisuuteen 1 2 3 4

17. Suosittelen kansainvälisyyteen liittyvien opiskelijapalvelujen käyttämistä
1 2 3 4

Siirry kysymykseen 22.

18. Jos et käyttänyt, niin miksi?
Ei ollut kiinnostavaa paikkaa
En kokenut hyödylliseksi
Henkilökohtaiset syyt
Koin kielitaitoni riittämättömäksi
En ollut tietoinen
Joku muu, mikä?

19. Kansainvälisiä mahdollisuuksia olisi pitänyt mainostaa enemmän 1 2 3 4
20. Koin kansainväliset mahdollisuudet liian kalliiksi 1 2 3 4
21. Opiskelujen mahdollinen viivästyminen vaikutti päätökseeni 1 2 3 4

Tulevaisuus

22. Toivon, että tuleva työni sisältää kansainvälisyyttä 1 2 3 4

23. Haluaisin työskennellä tulevaisuudessa kansainvälisissä tehtävissä

KYLLÄ

EN

24. Olen mielestäni valmis oman alan kansainvälisiin tehtäviin 1 2 3 4

25. Anna palautetta oppilaitoksen kansainväliseen toimintaan liittyen

26. Kansainväliseen toimintaan liittyviä kehittämisideoita

Kiitos vastauksistasi!

Liite 2. Haastattelulomake

Kansainvälisyys osana liikunnanohjaajakoulutusta (Amk)

Tutkimuksen tavoitteena on tutkia liikunnanohjaajaopiskelijoiden tyytyväisyyttä tutkinon tarjoamiin kansainvälistymismahdollisuuksiin.

Tavoitteena on myös kartoittaa opiskelijoiden kokemuksia oppilaitoksen tarjoamiin kansainvälisyyteen liittyviin valmiuksiin.

Tutkimuksella pyritään kehittämään kansainvälistä osuutta liikunnanohjaajakoulutuksessa.

Haastattelun tarkoituksena on saada erilaista näkökulmaa tarkasteltavaan aiheeseen, jonka pohjalta voidaan verrata näkemyksiä opiskelijoiden kokemuksiin. Haastattelu nauhoitetaan, jolloin pystytään analysoimaan haastattelua tarkemmin ja kirjaamaan tuloksia. Haastattelun vastauksia käsitellään luottamuksellisesti ja niitä tullaan käyttämään osana tutkimustuloksia.

Haastattelussa kysytään Teidän näkemyksiä seuraaviin aiheisiin:

1. Miten kansainvälisyyskasvatus näkyy liikunnanohjaajakoulutuksessa (Amk)?
2. Miten opintosuunnitelmassa on otettu kansainvälisyysteema huomioon?
3. Kuinka tärkeäksi koet kansainvälisyyden liikunnanohjaajakoulutuksessa (Amk) ja tarpeellisuutena alan työrintamalla tulevaisuudessa?

Kiitos haastattelusta!